Letra 4/2003

Helsingin Flamencoyhdistyksen jäsenlehti

Tässä numerossa mm.
- Rafaela Carrasco -
- Aquelarre Flamenco -

flamenco

Peñan salien varausohjeet

Koska Helsingin Flamencoyhdistyksen peñan salien varauskäytännöissä on ollut epäselvyyksiä, julkaisemme hallituksen keväällä uusimat ohjeet kaikille muistutukseksi.

1. Merkitse varauskirjaan selvästi
– koko nimesi
– kellonaika
– onko varaus treeni- vai opetuskäyttöön

2. Merkitse yhteystietosi (nimi, puh.nro) kirjan takana olevaan listaan.

3. Peruutukset on tehtävä viimeistään 2 vrk ennen varattua aikaa, muutoin niistä peritään maksu. Soita / laita tekstiviesti peruutuksesta **Auli Kaartiselle**, puh. 050 305 7392. Auli hoitaa peruutuksen merkitsemisen varauskirjaan. Omatoimisesti peruutuksia ei saa merkitä.

4. Tiiviskurssit / vakio-opetustunnit sovitaan erikseen Auli Kaartisen /hallituksen kanssa.

5. Salien vuokraushinnat

	Opetuskäyttöön	Harjoituskäyttöön
Jäsen	pieni sali 7 €/h	pieni sali 4 €/h
	iso sali 12 €/h	iso sali 7 €/h
Ei-jäsen	pieni sali 9 €/h	pieni sali 6 €/h
	iso sali 14 €/h	iso sali 9 €/h

Huom!

Jäsenmaksujen uudet hinnat ja pankkisiirtolomake ovat sivulla 10. Muistathan hoitaa maksun ajallaan, sillä muuta laskua ei erikseen lähetetä. Näin saat jatkossakin Letrasi.

Sisällys

Peñan salien varausohjeet....2
Puheenjohtajan palsta....3
Päätoimittajalta....3
Rafaela Carrasco....4
Aquelarre Flamenco....6
Noticias....8
Jäsenmaksut vuodelle 2004 ja pankkisiirtolomake....10
Helsingin VII Flamencofestivaalin tiedote....11
Anna Niinimäen "Bronce"....12
Canela - Super!
Canelan Venäjän matka....14
Bernarda Alban talo Jyväskylässä....16
Rakkaalla lapsella monta muotoa - Ajatuksia Federico García Lorcan näytelmästä Bernarda Alban talo....18
Palos: Tanguillos - "pikkutangos"....20
Voima löytyy flamencosta - Fuerza Flamenca....22

Fuerza Flamenca yhdisti suomalaiset flamencot. Emilia Aho näyttää tulevaisuuden suunnan. Sivu 22.

Vieraskynä: Antti Suvanto "Kiihkeästi ja innostuneesti"....24
Haluatko toimittajaksi?....25
Levyarvostelut....26
- El Pele & Vicente Amigo: Canto
- Chonci Heredia: Daray
- Enrique Morente: El Pequeño Reloj
Mi Flamenco:
Elja-Liisa Linnapuomi-Kanerva....28
Calendario....29
Cabeza de Vaca, Gemelos y Top 5....30
Hallituksen syyskokous....30

Letra Helsingin Flamencoyhdistys ry:n jäsenlehti

Päätoimittaja:
Tommi Virtanen,
Aurinkolahden puistotie 8 A 11
00990 HELSINKI,
tommi.virtanen@pp7.inet.fi

Toimitussihteeri:
Tove Djupsjöbacka,
Välskärinkatu 1 bA 23,
00260 HELSINKI,
p. 040 731 4304,
tove.djupsjobacka@helsinki.fi

Tätä lehteä toimittivat:
Terhi Ketolainen,
terhi.ketolainen@kolumbus.fi
Juha Leino,
juha.leino@kolumbus.fi
Samuli Työrinoja,
samuli.tyorinoja@helsinki.fi
Milena Urmas, milena@jippii.fi
Hanna Suominen,
hanna.suominen@octante.fi
Maija Lepistö,
maija_lepisto@hotmail.com

Kuvaajat:
Auli Kaartinen, solea@jippii.fi,
Mervi Neste, mervi.neste@scl.fi

Kuvien jälkikäsittely: Mervi Neste

Taitto: Tommi Virtanen.

Lehden taiton suunnittelu: Mikko Keinonen ja Tommi Virtanen

Kannen kuva: Mervi Neste

Paino: Yliopistopaino

ISSN 1456 7938

Ohjeita letraan kirjoittaville:
Toimita jutut tai juttuehdotukset sähköpostitse Tommi Virtaselle tai Tove Djupsjöbackalle liitetiedostona RTF (Rich Text Format) -muodossa. Älä laita juttuun MITÄÄN ylimääräisiä muotoiluja (sisennyksiä, tavutuksia tms.) Lyhyet jutut voit kirjoittaa sähköpostiviestinä. Voit myös toimittaa jutun postitse levykkeelle tai CD:lle tallennettuna.

Puheenjohtajalta

Meidän peña

Yhdistyksen tila Ruotsalaisen teatterin kellarissa on loistavalla paikalla Helsingin sydämessä. Siellä on kaksi salia, joissa on tällä hetkellä Helsingin parhaat flamencolattiat, kirjasto, keittiö, vähän säilytystilaa ja aina joku nurkka pientä palaveria varten. Salin voi vuokrata treeni- tai opetuskäyttöön varsin edullisesti. Puutteiksi voisi mainita sellaiset seikat, että suihku puuttuu ja katto on liian alhaalla. Noh, kaikkea ei ole saatu, mutta meillä on syytä olla peñaamme tyytyväisiä.

Peña myös puhuttaa: sen käyttö, varaukset, säännöt, siivous, varustetaso, avaimet, hinnat jne. Näistä ja monista muista asioista olen käynyt keskustelua käyttäjien kanssa viime kuukausina. Kaikkien näiden keskustelun aiheiden taustalta ja niitä yhdistäväksi asiaksi on noussut kysymys siitä, kenen peña on. Yhdistys vuokraa tiloja omistajalta, Ruotsalaiselta teatterilta. Peña on yhdistyksen ja kaikkien sen jäsenten käytössä, mutta myös vastuulla.

Yhteisissä tiloissa on yleensä se ongelma, että kukaan ei huolehdi niistä kuin omistaan, vaan kohtelee niitä kuin ne olisivat jonkun muun. Peña on kuitenkin yhdistyksen kautta jokaisen jäsenen oma, ja jokaisen meistä pitäisi myös huolehtia siitä kuin omastaan. Mutta koska meillä jokaisella on omat käsityksemme hyvästä huolehtimisesta, tarvitsemme yhteisesti sovittuja "elämäntapasääntöjä" peñalla elämiseen. Hallitus on laatinut peñalle käyttösäännöt toisaalta palvelemaan kaikkia käyttäjiä ja toisaalta itse tilasta huolehtimiseksi. Tämä on välttämätöntä, koska meitä peñalla treenaavia on paljon. Säännöt eivät ole olemassa kiusaksi tai sääntöjen itsensä takia. Säännöt löytyvät peñan seinältä, kuten myös salien varausohjeet. Seinältä puuttuvan itsestään selvän perussäännön lisään vielä tässä: jokainen tiskaa tiskinsä ja siivoaa päällimmäiset jälkensä. Perussiivouksesta huolehtivat peñan siivoajat.

Peña on myös taloudellinen kysymys. Salien vuokratulot ovat jäsenmaksujen lisäksi yhdistyksen ainoa tulonlähde. Vastuullisella taloudenpidolla varmistetaan, että yhdistyksellä on tila vielä ensi vuonnakin. Peñan salien vuokratuloilla pitää kattaa Ruotsalaiselle teatterille maksettava vuokra sekä muut tilasta aiheutuvat kulut kuten avaimet, siivous, erilaiset tarvikkeet, äänentoistolaitteet, pintaremontit jne. Tässä säännöt ja niiden noudattaminen turvaavat osaltaan yhdistyksen taloutta, mikä hyödyttää kaikkia jäseniä – esimerkiksi Letran sekä festivaalien ja muiden esitysten kautta myös niitä, jotka itse eivät peñaa säännöllisesti käytä.

Toivotan kaikille Letran lukijoille hyvää ja runsasta flamencovuotta 2004! Toivottavasti mahdollisimman moni pääsee osallistumaan helmikuiseen Helsingin VII flamencofestariin!

Kirsi Niittyinperä

Päätoimittajalta

Vuosi haasteita täynnä

Taas on vuosi kulunut ja uusi edessä. Yhtä sun toista on tapahtunutkin. Meitä on hemmoteltu monilla huippukonserteilla, kotimaisilla ja espanjalaisilla. Ihmetyttää jälleen, kuinka saammekin tänne kaukaiseen Suomeen aina uudestaan houkuteltua flamencon ykkösartistit.

Ensimmäinen vuoteni päätoimittajana oli opettavainen, välillä raskaskin. Antoisinta on ollut tehdä "meidän omaa" lehteä. Mukana on ollut ihmisiä jotka suhtautuvat tekemiseen intohimoisesti, eikä hommassa ole leipätyön makua. Raskainta on ollut epätietoisuus. Tuleeko juttuja, ja jos tulee, tulevatko ne ajallaan? Onko niihin kuvitusta? Onko sisältö lukijoita kiinnostavaa? Ehdinkö tekemään mitä vastuullani on? En ole voinut vaatia keneltäkään mitään muuta kuin lupausten pitämistä. Kaikkihan teemme tätä palkatta.

Mielestäni olen tehtävässäni onnistunutkin. Se ei ole yksin omaa ansiotani. Niinkuin yleensä yhdistystoiminnassa, hommat tehdään yhdessä, vaikka tuppaavatkin kasautuvan tietyille ihmisille. On muutamia ihmisiä joiden panos on ollut korvaamaton. **Tove Djupsjöbackan** työ toimitussihteerinä on ollut lehden ilmestymisen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Tove on ehtymättömänä tietopankkina ja väsymättömänä uurastajana se, joka kerää tiedon kuin tiedon, esimerkiksi kokoaa Calendarion. **Juha Leinon** kotkansilmiltä ei jää yksikään kirjoitusvirhe huomaamatta. Hänen työnsä oikolukijana, varsinkin loppuvuonna, on ollut korvaamatonta. Syksy on ollut kovin kiireinen, enkä itse olisi tuota hommaa ehtinyt tekemään. Kuvaajamme **Auli Kaartinen** on vuodesta toiseen huolehtinut että tärkeät tilaisuudet tulevat kuvatuksi. Miltäpä olisivatkaan Letrat näyttäneet ilman Aulin hienoja kuvia. Ilahduttavaa on ollut myös **Mervi Nesteen** mukaan tulo. Ammattikuvaajana hänellä on alan viimeisin tietotaito hallussaan. Mervi onkin huolehtinut kuvien jälkikäsittelystä ja ollut myös korvaamaton tukihenkilö kuviin liittyvissä ongelmissa. Ja aina tavoitettavissa. Kiitos Mervi!

Viime kesänä ryhdyin myös lehtemme taittajaksi. Ei siksi että olisin halunnut, vaan koska jonkun se oli tehtävä. Taitto on se työvaihe, jossa kuvat ja tekstit sommitellaan niin, että kokonaisuus näyttää lehdeltä eikä leikekirjalta. Onneksi apunani on ollut kaksi alan ammattilaista: hallituksen jäsen **Hanna Suominen** ja ystäväni **Mikko Keinonen**. Ilman heitä tuskin olisin saanut taitto-ohjelmaa edes aukaistuksi. Nyt osaan jo toimia omin avuin, kiitos hyvien opettajieni. Erityisesti Mikko on ollut kiitettävän pitkähermoinen luodessaan lehden ulkoasua kanssani. No, hän onkin toiminut alalla opettajana. Hämmästyttävää kuitenkin, sillä hän ei perusta flamencosta tuon taivaallista. Kiitos Mikko ja Hanna!

Kiitokset myös kaikille muille avuksi olleille, **Arimolle** kullanarvoisista vinkeistä, **Kirsille**, **Eija-Liisalle** ja **Annelle**, sekä muille hallituksen jäsenille, kaikille Letraan kirjoittaneille, ja mukana olleille. Erityiskiitos **Annelle** siitä, että olet jaksanut "taittorumbaa" kotonamme! Hyvää uutta vuotta kaikille!

Olkoon ensi vuosi entistäkin parempi!

Tommi Virtanen

Virtausten parissa

Compañia Rafaela Carrascon esitys "Entre Corrientes" Savoy-teatterissa 16.11.2003.

Rafaela Carrasco ja Manuel Reyes, tanssi
Fernando de la Rúa ja Juan Antonio Suárez "Canito", kitara
José Luis López, sello
Joana Giménez ja Juan Suárez, laulu
Sudhi Rajagopal, lyömäsoittimet

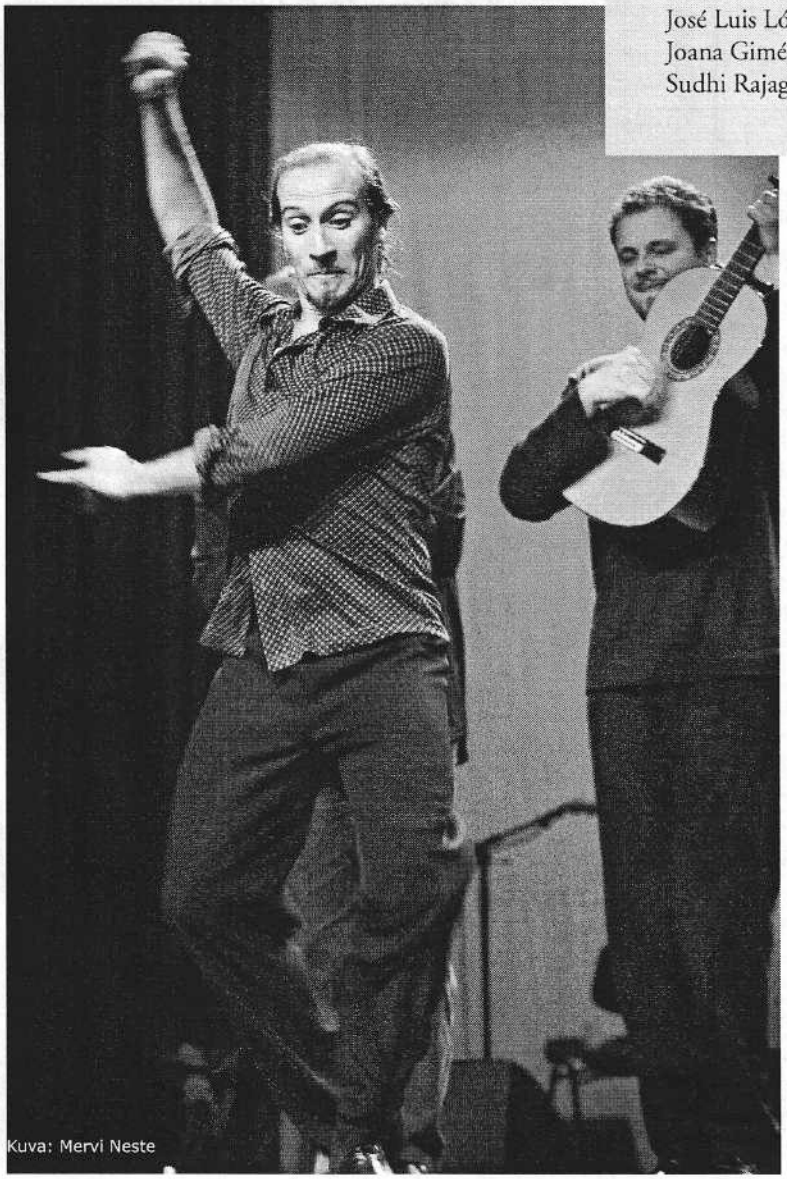

Kuva: Mervi Neste

Manuel Reyes vauhdissa

SAMULI TYÖRINOJA & TOVE DJUPSJÖBACKA

Pohjolassa nykyisin usein vierailevan Rafaela Carrascon uusi teos "Entre Corrientes" houkutteli pimeänä marraskuun sunnuntaina Helsingin Savoy-teatteriin innokkaan ja suurilukuisen yleisön.

Vaaleanpunaiseen käsiohjelmaan teos oli tulkittu suomeksi "kahden välillä". 'Corrienten' olisi voinut kääntää myös virtaukseksi, niin vahvoja persoonia löytyi Carrascon seurueesta. Tavallaan flamencon jokainen eri palo on oma virtansa, johon jokainen tulkitsija tuo oman energiansa.

Virtausten parissa kuljettiin soolojen kautta. Carrasco ja hänen vastatanssijansa **Manuel Reyes** kohtasivat alun "Encuentron" jälkeen vasta lopussa. Laulajapari **Joana Giménez** ja **Juan Suárez** myöskin toimi pitkälti vuoropelinä. Molempien laulu oli kaunista kuultavaa. Juanilla oli mielestäni oikein persoonallinen ja miellyttävä ote, mutta jäin kaipaamaan hieman lisää *fuerzaa*, jota taasen löytyi Joanan laulusta koko vatsan täydeltä.

Tanssitaidot vakuuttivat

Rafaela Carrascon taidot lienevät Suomessa jo tutut viime vuosien vierailujen tuloksena, ja laatua tarjottiin myös Savoyn esityksessä. Sellomusiikkiin tehty "Cadenza de Farfil" oli tuttu "La Música del Cuerpo" -esityksestä. Tanssi oli taitavaa, mutta kappale oli hiukan täyteen ahdettu. Aloituksena se toimi kuitenkin loistavasti. Martinete oli muodoltaan kiinnostava: Carrasco ja muusikot esiintyivät yhdessä tiiviinä pakettina etunäyttämöllä. Konsepti toimi, joskin laulu kuului vahvistamattomana turhan huonosti. Suosikkini oli upea rondeña, jossa Carrasco tanssi herkullisen vapautuneesti. Rondeña lajina on valitettavan harvinainen, sillä tanssija pääsisi siinä välillä nautiskelemaan eikä vain näyttämään taitojaan.

Rafaelan soolot ovat aina vakuuttavasti rakennettuja. Niissä on selkeä idea, joka kestää alusta loppuun asti, eivätkä ne ole liian pitkiä. Sen sijaan Manuel Reyesin siguiriya ja soleá por buleria kärsivät molemmat hatarasta rakenteesta. Kun kappaleet ovat pitkiä ja lähes joka compaksessa on jonkinlaista kikkailua, tanssi ei virtaa, vaan lopputulos on hiukan töksähtävä. Varsinkin letroissa kaipasin enemmän rauhaa, laulun

Joana Giménez päästelee täysillä

kuuntelemista ja tanssissa lepäämistä. *Escobilla*-osuudet toimivat paremmin. Reyesin tanssi on varsin sulavaa ja tekniikka on vakuuttavaa.

Tanssijat kohtasivat kahdessa duetossa. Alun "Encuentro" oli rakenteeltaan täysin lumoava – luonnollista vuoropuhelua tanssin keinoin. Loppunumerona esitetty tangos oli sille täysi vastakohta – koreografia, jossa tanssittiin koko ajan samaa. Tämän tasoiset tanssijat kuitenkin taitavat senkin, ilman että katsoja kyllästyy. Aina ei tarvitse täyttää tanssia pelkillä liike- ja muodostelmaefekteillä. Hyvä tanssi, kauniit yhteiset linjat ja lavasäteily riittää.

Monipuolista musiikkia

Musiikki oli erittäin rikasta, täynnä pikantteja yksityiskohtia. Sellon mukanaolo oli mielenkiintoista, ja se onnistui täydentämään kokonaisuutta oivasti. Alun soolo toi mieleen hieman **Bachin** sellosarjat, missä ei sinänsä ole mitään vikaa – kerrotaanhan erään iäkkään mustalaisnaisen nimenneen tuon saksalaisen kirkkourkurin, udeltaessa kenellä flamencolla on ollut *duende* vahvimmin mukana. Mutta koettakaapa tanssia niiden tahtiin! Tanssin kaikkioppinut Rafaela Carrasco hoiti avauksen kyllä erittäin tyylikkäästi.

Kitaristit **"Canito"** sekä **Fernando de la Rúa** pelasivat hyvin yhteen. Välillä *falsetat* menivät todella jazziksi, mutta hyvin soitto pysyi kasassa. Puolivälissä ollut instrumentaalisoolo oli mielestäni illan kohokohtia. Taitavana tablistina tunnettu **Sudhi Rajagopal** hoiti rytmiosuudet loistavasti *cajonilla* sekä arabimusiikissa paljon käytetyllä isolla tamburiinimaisella rummulla. Ja vielä kunniamaininnat tyylikkäälle puvus tukselle sekä ennen kaikkea **Gloria Montesinosin** valaistukselle, joka toimi vakuuttavasti alusta loppuun tehden kokonaisuudesta enemmän kuin pelkän konsertin.

Molemmat tanssijat näyttivät todella vakuuttavasti osaamisensa, ja he olivat selvästi hyvällä tuulella. Lopussa Manuel Reyes kävi vielä nappaamassa saksofoninsa verhon takaa. Kornia, mutta ei haitannut. Yleisö oli innoissaan. Viimeistään lopun fiestabulería sai kaikille leveän hymyn keskelle synkkää Suomen syksyä.

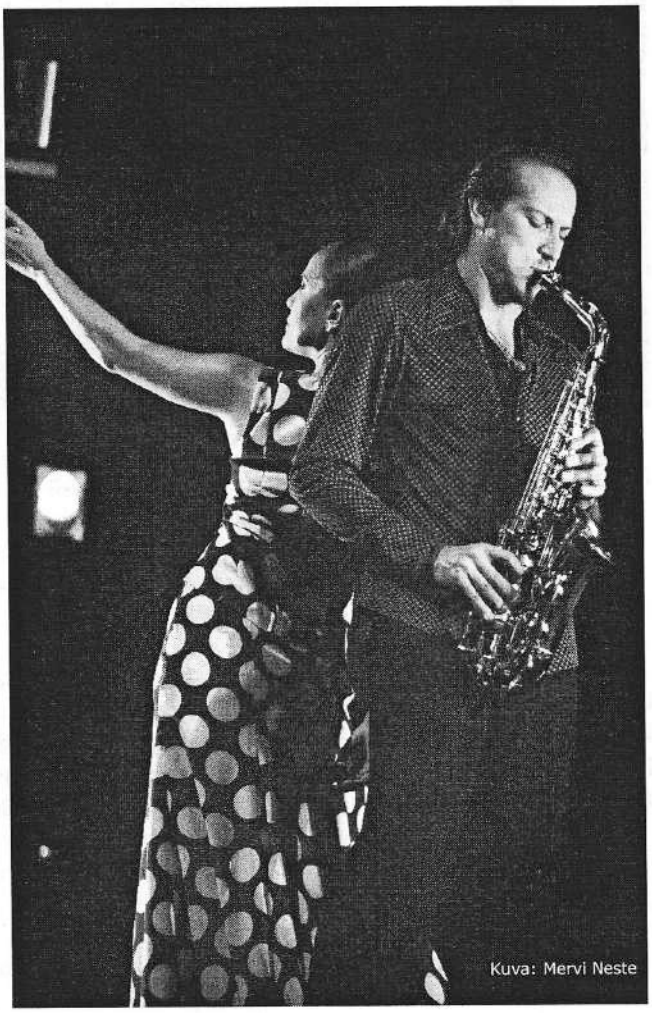

Rafaela Carrasco ja Manuel Reyes tunnelmoivat

Aquelarre Flamenco - kuinka flamencotanssija kyyristyy noidaksi

Aquelarre flamenco Kanneltalossa 25.10.2003. Koreografia, ohjaus, lavastus, puvustus: Maija Lepistö. Tanssi: Tove Djupsjöbacka, Suvi Helin, Maija Lepistö, Anna Lipponen, Maura Martin, Sampsa Peltonen, Anu Silvennoinen ja Kati Vyyryläinen. Valosuunnittelu Helena Roivainen. Äänieditointi: Ilari Suonpää.

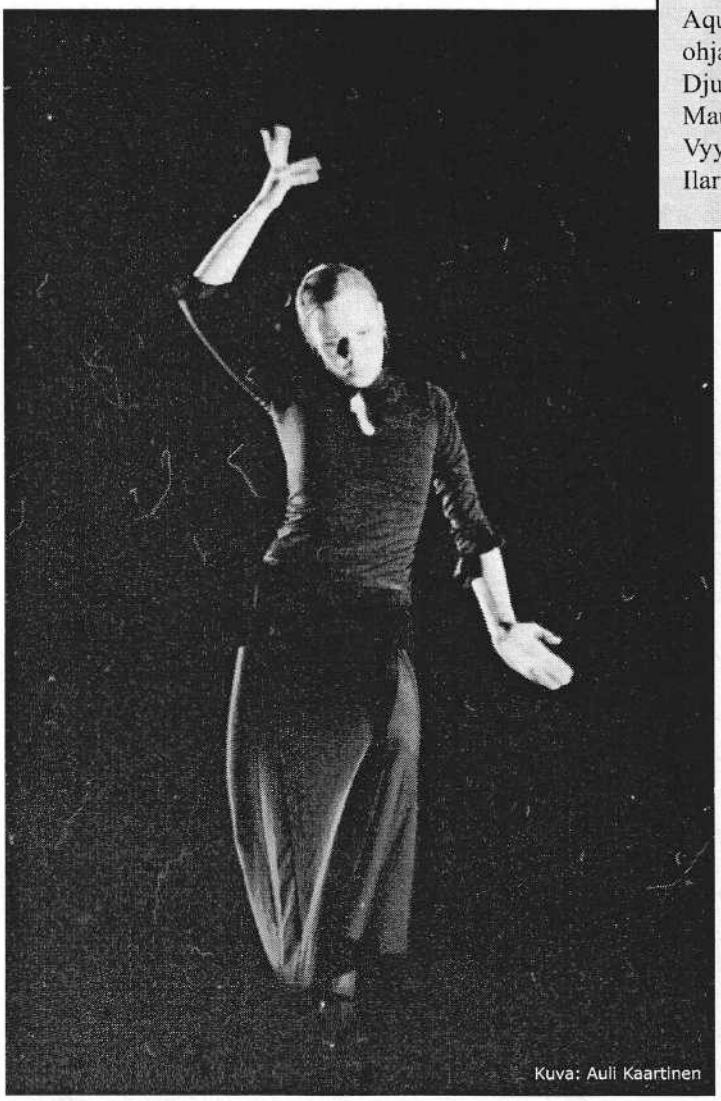

Kuva: Auli Kaartinen

Maija Lepistö ammensi Galicialaisesta kulttuurista ideat flamencoteokseen.

MILENA URMAS

Harvemmin on lokakuussa vielä lunta maassa. Tänä vuonna sitä kuitenkin oli. Flamencokansa liukasteli tiensä läpi nietosten Kanneltaloon katsomaan, miltä näyttää Maija Lepistön uusi tanssiteos Aquelarre flamenco.

Teos kuljettaa katsojat mystisestä ja pimeästä Pohjois-Espanjasta alas etelän aurinkoon ja valoon. Teoksessa on kaksi osaa, joista ensimmäinen kertoo Galician elämästä, pakanallisista uskomuksista ja kulttuurista. Jälkimmäinen osa kuvaa Andalusian perinteitä, kristinuskoa ja flamencoa.

Aivan alkuun on tunnustettava: *jota*-tanssi näyttää näin flamencon näkökulmasta aika hassulta, kun siinä hyppelehditään kädet ilmassa. Epäilemättä sitä on hauskaa tanssia! Ja tietysti se kuvaa hyvin Pohjois-Espanjan tanssikulttuuria. Alkuosan ilmehtiminen ja näytteleminen oli aika tarpeetonta, kyllä asia olisi tullut selväksi tanssinkin keinoin, varsinkin kun käsiohjelmasta kävi hyvin ilmi, mistä oli kyse. Tosin **Maura Martinin** pelokas tyttö pimeällä tiellä oli yliampuvuudessaan oivallinen. Puvustus ja musiikki olivat arvatenkin pohjoisespanjalaista tyyliä: Martin, **Tove Djupsjöbacka** ja **Sampsa Peltonen** saivat pistää tossuillaan koreasti ja nopeasti, kun säkkipilli soi ja lyömäsoittimet antoivat rytmiä.

Noitatanssista pääsiäismarssiin

Ensimmäisestä osasta erityisen mieleenpainuva oli **Anu Silvennoisen** tanssima soolo, jossa hän esitti galicialaisen mytologian *Moura-serpe* -hahmoa, erikoisen kaunista nuorta naista, joka kampaa lähteellä pitkiä hiuksiaan, mutta lähestyttäessä muuttuu käärmeeksi. Silvennoinen tanssi viehkeästi ja eteerisesti. Rauhallisen koreografian pehmeys ja käärmemäiset käsiliikkeet viekoittelevat onnettoman ohikulkijan, joka ei tiedä, mikä häntä odottaa. Seesteisen soolon jälkeen tuli noitien tanssima räväkkä bulerías. Mustat huput päässään tytöt tanssivat käsivarret koukussa, selät kyyryssä ja veikeät ilmeet kasvoillaan. Koreografia oli velmu ja menevä, täynnä hauskoja hypähdyksiä ja muita yksityiskohtia, kunnon noitameininkiä.

Ensimmäisen ja toisen osan välillä oli musiikkiosuus, joka kuljetti esityksen Galiciasta Andalusiaan. Osuus oli hiukan liian pitkä, sillä sinä aikana ei tapahtunut mitään. Jonkinlainen valo- tai diashow olisi ehkä piristänyt vaihtoa. Tällaisena se oli hiukan puuduttava.

Jälkimmäinen osa alkoi pääsiäiskulkueesta. *Semana santa* -marssin tahdittamana tytöt marssivat tai

Lähdössä Tio Josen baariin - Sampsa Peltonen, Maija Lepistö, Tove Djupsjöbacka ja Kati Vyyryläinen.

oikeammin laahustivat lavalle mustissa, ankaran linjakkaissa asuissa. Tavattoman tehokasta! Maija Lepistö jatkoi omalla soolollaan, joka oli kaunis ja selkeä kokonaisuus. Yksinkertaiset liikesarjat ja asennot vaihtuivat marssin rymytessä taustalla. Lepistö on liikkeissään tarkka ja taitava. Erityisesti pidän hänen ryhdikkäistä, mutta pehmeistä käsivarsistaan.

Andalusiaa monipuolisesti

Vakavan alun jälkeen siirryttiin riehakkaaseen sevillanakseen. Sevillanas on näyttämösovituksena usein ongelmallinen, niin nytkin. Tanssia ei tule harjoiteltua tarpeeksi, kaikkihan osaavat sen! Lopputulos näyttää lavalla sekavalta. Lisäksi kahden kappaleen mittainen sevillanas-jakso oli hiukan turhan pitkä kokonaisuuteen nähden.

Andalusia-osan jälkimmäinen puolisko koostui cantiñaksesta, siguiriyaksesta ja tangoksesta. Cantiñas oli hauskaa kolmen tytön keskinäistä vuoropuhelua. Myös musiikin kanssa kikkailtiin. Valkoisia pukuja koristivat pilkulliset essut. Pidin tanssin raikkaudesta: meren kohinan ja auringonpaisteen saattoi aistia tytöistä. Siguiriyas oli liian pitkä, ja vaikka koreografiassa olikin mielenkiintoisia yksityiskohtia, ei se jaksanut kantaa loppuun asti. Alun asetelma, jossa Djupsjöbacka ja **Kati Vyyryläinen** seisovat ja tanssivat tyhjien raamien edessä oli tehokas. Tangos oli hauska ilottelu, johon koko ryhmä osallistui. Kaksi viimeistä koreografiaa jäivät kuitenkin hiukan irrallisiksi muusta kokonaisuudesta.

Maija Lepistö oli koonnut ympärilleen yhtenäisen ja taitavan porukan (näyttää olevan sama porukka vähän joka projektissa). Toki ensi-illan hermoilua ja epävarmuutta oli nähtävissä, mutta teosta oli selvästikin harjoiteltu kunnolla ja ajan kanssa. Myös puvustukseen, rekvisiittaan ja valaistukseen oli paneuduttu. Pienillä jutuilla, kuten essuilla, sermeillä ja taustakuvilla oli saatu mukavasti vaihtelua ja tarvittaessa näyttävyyttä esitykseen. Aquelarre flamenco on rohkea veto ja hieno ensiteos Lepistöltä. Odotamme uusintaa pääsiäiseksi!

Flamencoteos "Inmigración" suorana netissä

Keskiviikkona 19. marraskuuta ilmassa oli historian siipien havinaa, kun tanssija-koreografi **Ángeles Cabaldónin** uuden flamencoteoksen ensi-ilta nähtiin samaan aikaan Sevillan Teatro Centralissa sekä internetin välityksellä ympäri maailmaa. Laittoman maahanmuuton ongelmiin kantaaottava "Inmigración" on juonellinen teos, joka netinkin kautta katsottuna näytti ja kuulosti yllättävän hyvältä – tosin kuva ja ääni eivät olleet aivan synkronissa keskenään, mikä saattoi johtua oman koneeni hitaudesta. Ääni myös katkeili silloin tällöin.

Vajavaisenakin lähetys silti näytti, millaisia kutkuttavia mahdollisuuksia internet-tekniikan kehittyminen voi flamencossakin tarjota.

Varsinaisen ensiesityksen aikana katsojia oli järjestäjien mukaan noin viisi tuhatta, ja seuraavan vuorokauden aikana esityksen latasi koneelleen peräti viitisenkymmentä tuhatta katsojaa, joista lähes puolet Yhdysvalloista. Nettiensi-iltakokeilun järjestäjinä toimivat Taller Flamenco sekä Flamenco-World.com.

Juha Leino

Hollywoodin ensimmäinen flamencofestivaali

Los Angelesin ensimmäisen flamencofestivaalin idean takana on tanssija **Esther Ponce**. Hän on koreografioinut myös festivaalin avaavan teoksen "Flamenco Dreams". Teos pohjautuu Poncen omiin unelmiin sekä hänen rakastamaansa Gilda-elokuvaan(!). Poncen unelmiin lukeutuu myös jokavuotinen festivaali, joka esittelee alueen flamencoa. Mikäli tämäkin unelma toteutuu, on Hollywoodissa luvassa flamencoa vastedes joka marraskuu.

Maija Lepistö

Noticias

Joaquín Grilolta koreografia Ballet Nacional de Españalle

Viimeksi **María Pagésilta** ja Manoletelta koreografioita tilannut Espanjan kansallisbaletti on nyt kääntynyt Suomessakin vierailleen **Joaquín Grilon** puoleen. Tämä jerezilläinen tanssija tekee ryhmälle kahdenkymmenen minuutin mittaisen, kolmeen rytmiin perustuvan teoksen, jonka musiikista vastaa **José Antonio Rodríguez**. Teoksen ensi-ilta on tammikuussa. Baletin johtaja **Elvira Andrés** perustelee koreografivalintaa periaatteella, jonka mukaan he haluavat sekä vanhojen kuuluisien tekijöiden että uusien tulokkaiden koreografioita. Oman ryhmänsä kanssa jo muutamia vuosia kunniaa niittänyt Grilo kuuluu näihin nuoren polven lupauksiin.

Maija Lepistö

Sara Barakselle kansallinen tanssipalkinto

Tanssija-koreografi **Sara Baras** on 24. marraskuuta saanut Espanjan kulttuuriministeriön Premio Nacional de Danza -palkinnon. Palkintoja myönnettiin kaksi, ja Baras sai omansa tulkinnasta. Tunnustuksen tärkeänä perusteena oli Baraksen flamencoteos "Mariana Pineda", jota ovat kiitelleet sekä katsojat että kriitikot.

Aikaisemmin saman palkinnon ovat flamencoista saaneet mm. **Antonio Gades, Christina Hoyos, Antonia Canales** sekä **Eva la Yerbabuena**.

Juha Leino

Pepe de Lucíalle Grammy Latino

Musiikkiteollisuus jakoi jälleen vuosittaiset Grammy Latino -palkinnot. Neljännessä Grammy Latino -gaalassa jaettiin palkintoja yhteensä 41

Noticias

kategoriassa. Flamencokategoriassa voiton vei **Pepe de Lucían** "El Corazón de mi gente". Hänen kilpailijansa olivat **Juan Carmona** (Orillas), **Diego el Cigala** ja **Niño Josele** (Teatro Real de Madrid), **Carmen Linares** ja **Gerardo Nuñez Trio** (Un ramito de locura), **José Mercé** (Lío), **Serranito** ja **Camerata Romeu** (Sueños de ida y vuelta) sekä **Gerardo Nuñez** (Gerardo Nuñez presenta la nueva escuela de guitarra flamenco). Lisäksi **Ketama** kilpaili parhaan vokaaliyhtyeen luokassa mm. **Las Hijas del Tomatea** vastaan.

Flamencoalbumeista **José Mercén** "Lío" löi Mercén edellisen albumin tapaan kaikki myyntiennätykset. Silti lautakunta päätti myöntää palkinnon Pepe de Lucíalle. **Pacon de Lucían** nuorempi veli on soololevyjensä lisäksi toiminut laulajana veljensä sekstetissä ja ehtinyt myös toimia monen flamencolevyn tuottajana. Levyllä "El Corazón de mi gente" vierailevat mm. **Vicente Amigo, Carles Benavent, Tino di Geraldo, Chicuelo, Niño Josele, Tomatito ja Remedios Amaya**.

Tove Djupsjöbacka

Lähteet: http://www.anda.de, http://latingrammy.aol.com

Javier Latorre viimeistä kertaa lavalla

Javier Latorre jätti lavalle jäähyväiset tanssijana 27.11. Sevillan Fundación El Montessa teoksellaan "Ambivalencia", joka kantaesitettiin Sevillassa jo vuonna 2000. Viisivuotiaasta saakka tanssinut, 40-vuotias Latorre aikoo vastedes keskittyä vain koreografin ja opettajan työhön. Omien produktioidensa lisäksi hän on tehnyt koreografioita useille ryhmille, mm. Murcian baletille, joka esittää Latorren teoksen "Penélope" ensi keväänä Jerezin festivaalilla. Myös Compañía Andaluza de Danza esittää Latorren teosta "Cosas de Payos" vielä ennen joulua.

Maija Lepistö

Hyvää musiikkia ja muutama villieläin - Mira que mira -ilta Jumo Jazz Clubilla

Lokakuun 24. päivä järjestetty "Mira que mira" -ilta kokosi flamencon ystävät tällä kertaa Jumo Jazz Clubille. Paikalle oli etsiytynyt ilahduttavasti myös "ei-flamencoja", ehkä Jumon vakiasiakkaita. Illan musiikista vastasi **Otra Cosa** (**Juha Leino** - laulu, **Vesa Jaakola** - kitara, **Karo Sampela** - cajón, **Sampsa Peltonen** ja **Marianna "Manna" Verdecia** - tanssi/laulu). Tanssijoina vuorottelivat Mannan ja Sampsan kanssa Mannan 6-henkinen **Las Flamencas** -tanssiryhmä (**Aura Ettala, Hanna Ketola, Katia Enbuske, Laura Lahe, Milla Härmä** ja Marianna Verdecia).

Otra Cosan musiikkia kuunteli jälleen kerran oikein mielikseen. Mannan ja Sampsan tanssikemioiden kohtaamisesta syntyi saumatonta jälkeä. Keskinäinen kujeilu ja herkät hetket tarjosivat yleisön seurattavaksi kiinnostavan vuoropuhelun. Las Flamencas puolestaan viehätti lavasäteilyllään - hymy tarttui myös yleisöön. Tytöt osasivat myös yllättää. Ensimmäisen puoliajan viimeiseen biisiin he hiipivät lavalle tiukoissa leopardipuvuissa, musiikkina oli Vesa Jaakolan nauhalle tekemä siguiriyas.

Jumo Jazz Clubin intiimi tila tuntui sopivan tämänkaltaiseen esitykseen oikein hyvin. Musiikin miksaus oli kunnossa, ja korkeahkolla lavalla tanssijat sekä näkyivät että kuuluivat. Yleisönkin puolella tunnelma oli kotoisa. Toivottavasti näemme flamencoa Jumolla jatkossakin!

Hanna Suominen

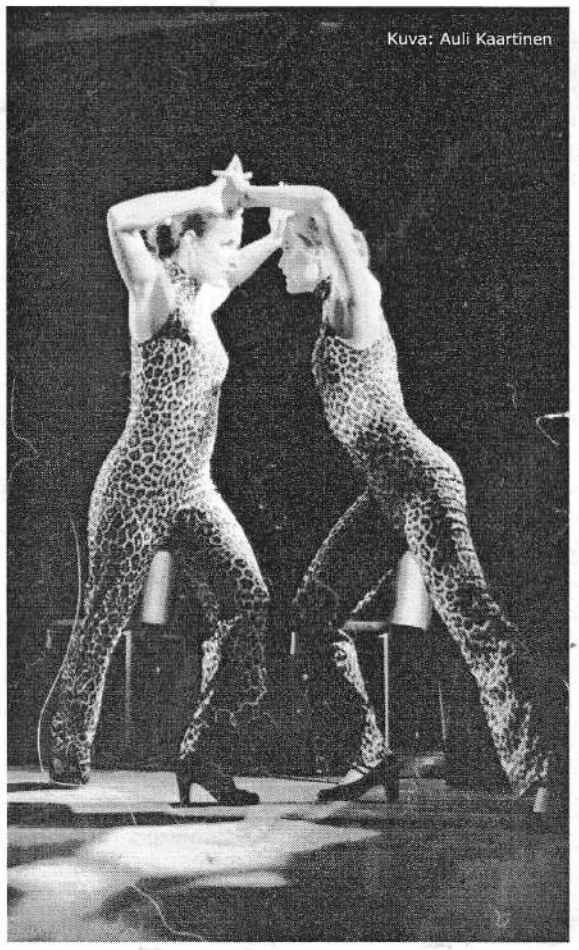

Kuva: Auli Kaartinen

Tämän näköisiin kissapetoihin saattoi törmätä Jumo Jazz Clubin Mira que mira -illassa. Kuvassa Las Flamencas eli Marianna Verdecia ja Laura Lahe.

Guitarras del Norte -trio Gloriassa

Raul Mannola piipahti Suomessa kiertueella **Guitarras del Norte** -trion kanssa. Yhtyeessä soittivat Raulin lisäksi **Jukka Tolonen** sekä **Timo Lehto**. Ohjelmisto koostui Mannolan "Aurora Clara" -levyn sävellyksistä, Lehdon brasilialaisrytmeistä sekä Jukka Tolosen tunnetuista progesävellyksistä. Lainakappaleita oli myös mm. **John McLaughlinilta** sekä **Ralph Townerilta**. Sunnuntaina 9.11. Kultturiareena Gloriassa yleisö sai surkean äänentoiston takia valitettavasti kuulla aikamoista puuroa. Glorian teknikkojen töppäily vaikutti varmasti soittajiinkin. Mannolan säveltämät kappaleet kuulostivat ajoittain ihan pirteiltä. Vähän kikkailua ja showmeininkiä nämä tälläiset kitaratriot ovat. Mutta positiivistakin voi seurata, jos joku saa virikkeen tutustua tyylien - flamencon, bluesin ja bossa novan - alkulähteille. Guitarras del Norte esiintyi Helsingin lisäksi Oulussa, Seinäjoella, Hämeenlinnassa, Kuopiossa, Heinolassa ja Forssassa. Ja ovat pojat kuulemma kiertäneet Espanjassakin.

Samuli Työrinoja

Vicente Amigo soittaa Stingin levyllä

Flamencomuusikot ovat yhä kysytympiä muun musiikin parissa. Tämän todistaa mm. **Vicente Amigon** soitto **Stingin** uusimmalla "Sacred Love" -levyllä. Englantilainen Sting on useaan otteeseen sanonut flamencon olevan hyvin lähellä hänen sydäntään, ja ystävänsä **Antonio Banderasin** esiteltyä hänelle Vicente Amigon soppa oli keittämistä vaille valmis. Levyn single-biisissä Amigo yhdistelee teemoja "Moon over the Bourbon Street" sekä "Send your love".

Myös flamencokitaran uudistaja **Paco de Lucía** on aina ollut avoin muulle musiikille. Tuloksen yhteistyöstä **Bryan Adamsin** kanssa tuntenevat kaikki: "Have you ever really loved a woman". Myös espanjalaisen popin kuuma nimi **Alejandro Sanz** luottaa uusimmalla levyllään Paco de Lucían ja **José Antonio Rodríguezin** flamencosoundeihin. Flamencokitaran lisäksi levyllä soi varteenotettavan hieno säe: "por qué no apagas la tele un ratito y escuchamos a **Camarón**" (Laittaisitko telkkarin hetkeksi kiinni niin kuunnellaan Camarónia).

Maija Lepistö

HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYS RY.

JÄSENMAKSU 2004

Yhdistyksen syyskokous vahvisti **varsinaisen jäsenen** jäsenmaksun määräksi **21 euroa** ja samassa taloudessa asuvan ns. **perhejäsenen** maksuksi **9 euroa**, mihin ei kuulu Letran vuosikerta. Liittymismaksuksi vahvistettiin **10 euroa**.

Alla on irti leikattava maksulomake jäsenmaksua varten.

Vanhat jäsenet — Maksa vuosimaksu 21 euroa **viimeistään 15.1.2004.**

Perhejäsenet — Maksa vuosimaksu 9 euroa **viimeistään 15.1.2004.**

Varsinainen jäsenmaksu ja perhejäsenmaksu voidaan maksaa yhtenä summana eli yhteensä 30 euroa.

Uudet jäsenet — Uuden jäsenen jäsenmaksu ja liittymismaksu ovat yhteensä 31 euroa eli 21 + 10 euroa.

Muista viitenumero (pankin yhdistykseltä perimä maksu on tällöin pienempi).

Mikäli jäsenmaksun maksaa puolestasi joku muu, ilmoita asiasta **Anne Lambergille** joko sähköpostitse anne.lamberg@metso.com tai anne.lamberg@welho.com tahi puh. 040 52 12 763, koska viestitieto ei näy viitenumeromaksussa.

Yhteystietojen ilmoittaminen

Jos nimesi, osoitteesi, puhelinnumerosi tai sähköpostiosoitteesi muuttuu, ilmoita uudet tiedot Anne Lambergille.

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer ***Nordea 206518-21707*** TILISIIRTO GIRERING

Saaja Mottagare ***Helsingin Flamencoyhdistys ry.***

Viesti Meddelande **Huom.! viestit eivät näy viitenumerolla maksettaessa**

Maksaja Betalare

Allekirjoitus Underskrift Viitenumero Referensnummer **1012**

Tililtä n:o Från konto nr

Eräpäivä Förfallodag 15.01.2004 euroa

Helsingin VII Flamencofestivaali 10-17.2.2004

Miguel Poveda jälleen Suomeen

Helsingin Flamencofestivaali järjestetään tänä vuonna seitsemännen kerran. Festivaalilla on ollut tapana kutsua vieraikseen nuoria mutta ansioituneita flamencotaiteilijoita ja esittää yleisölle sekä espanjalaista että kotimaista flamencotaidetta.

Festivaalin päävieraana esiintyy lauantaina 14.2. barcelonalainen **Miguel Poveda**, yksi tämän päivän arvostetuimmista flamencolaulajista. Hän tuntee flamencon perinteet mutta tarjoaa niistä omat raikkaat versionsa, uskaltaen myös poiketa muille aloille. Viimeisimpiin tuotoksiin kuuluu levytys **Carlos Gardelin** tangoklassikosta "Cuesta abajo" sekä **Enric Palomarin** teos **Rafael Albertin** teksteihin, jossa Poveda laulaa orkesterin säestyksellä. Suomalaisyleisölle mainittakoon myös hänen osallistumisensa **Compañia Kaari Martinin** La Kalevala –teokseen, jossa hän lauloi itse sovittamansa Kalevalan tekstit flamencolauluna.

Miguel Poveda on tähän mennessä julkaissut kolme soololevyä. "Viento del Este", "Suena flamenco" ja "Zaguán" ovat saavuttaneet sekä yleisön että kriitikoiden suosion. Yhteistyötä Poveda on tehnyt lukuisien arvostettujen flamencotaiteilijoiden kanssa, mainittakoon mm. **Cristina Hoyos**, **Israel Galván** ja **Enrique Morente**. Elokuvayleisö tuntee hänet myös **Bigas Lunan** elokuvasta "Tissi ja kuu" (La teta y la luna). Yhteistyökumppaneista tärkein lienee Povedan luottokitaristi ja levyjen tuottaja **Juan Gómez "Chicuelo"**, joka tuo musiikkiin oman vahvan panoksensa. Chicuelon lisäksi Poveda tuo Helsinkiin viulistin, perkussionistin sekä sisarensa, flamencotanssija **Sonia Povedan**.

Compañia Mercedes Ruiz

Flamencotanssilla on perjantaina 13.2. oma juhlailtansa, kun **Compañia Mercedes Ruiz** esiintyy teoksella "Dibujos en el aire" (Piirroksia ilmassa). Flamencotanssija ja –koreografi Mercedes Ruiz aloitti ammattilaisen uran jo 6-vuotiaana, ja on sen jälkeen tehnyt yhteistyötä monen arvostetun flamencotaiteilijan kanssa. Hänen yhteistyökumppaneitaan ovat olleet mm. **Antonio "El Pipa", Eva La Yerbabuena, Andrés Peña, Belén Maya ja Andrés Marín**. Hänet on myös palkittu sekä Espanjan kansallisessa flamencokilpailussa (Concurso Nacional) 2001 että Sevillan Flamencobiennaalilla 2002. "Dibujos en el aire" on Mercedes Ruizin ensimmäinen kokoillanteos, joka koostuu Mercedesin soolotanssista ja musiikkiosuuksista, josta vastaavat laulajat Mercedes Cortes ja **El Pulga**, kitaristit **Patino** ja **Santiago Lara**, sekä perkussionisti **Antonio Coronel**. Esityksen lisäksi Ruiz opettaa suomalaisia flamencotanssin harrastajia festivaaliviikon aikana.

Uusien koreografien ilta ja kursseja

Espanjalaisten vierailijoiden lisäksi festivaali tarjoaa suomalaisia flamencoesityksiä. Avajaisiltana 10.2. yleisö pääsee Uusien koreografien illassa näkemään uunituoreita koreografioita suomalaisten flamencotanssijoiden ja –muusikoiden esittäminä. Konserttien jälkeen Miguel Poveda, Chicuelo ja Mercedes Ruiz pitävät laulu-kitara- ja tanssikurssit. Aikataulut ja ilmottautumisohjeet löydät viereisestä laatikosta.

Mercedes Ruizin tanssikurssit

12.2. sekä 14-17.2. Keskitaso: to, ma, ti klo 18.30-20 ja la, su klo 12-13.30
Edistyneet: to, ma, ti klo 20-21.30 ja la, su klo 13.30-15
Paikka ilm. myöhemmin. Kurssin hinta on Helsingin Flamencoyhdistyksen jäsenille 170 e ja muille 190 e. Kurssimaksun ensimmäinen erä (100 e) on maksettava yhdistyksen tilille (Nordea 206518-21707) viimeistään 20.1.2004, loput viimeistään 2.2.2004.
Ilmoittautumiset 10.1 klo 14 alkaen Tove Djupsjöbackalle, puh. 040-7314304.

Miguel Povedan laulukurssi ja Chicuelon kitarakurssi

15-17.2.2004 klo 15.30-18. (yhteensä 7,5 h). Paikka ilm. myöhemmin. Jokaisen kurssipäivän viimeinen 0,5 h lauletaan ja soitetaan molemmat kurssit yhdessä. Kurssin hinta on Helsingin Flamencoyhdistyksen jäsenille 170 e ja muille 190 e. Molemmille kursseille mahtuu vielä jokunen osallistuja. Pikaiset SITOVAT ilmoittautumiset Hanna Suomiselle, hanna.suominen@octante.com tai puh. 041 431 7130.
Kurssipaikkasi vahvistuu, kun olet maksanut 1. erän 100 e flamencoyhdistyksen tilille Nordea 206518-21707.
Kurssit järjestetään, jos saamme niille tarpeeksi osallistujia. Soita ja kysy lisää!

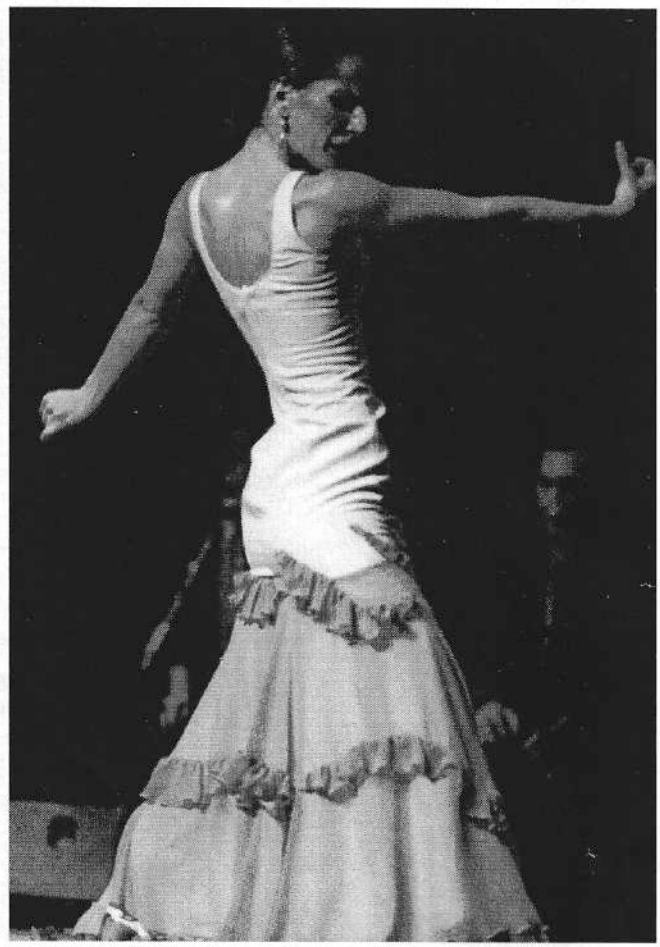

Mercedes Ruiz tuo compañiansa Suomeen ja pitää myös tanssikussin.

Anna Niinimäen "Bronce" Ateneum-salissa 25.10.2003

Pronssista tanssia

Koreografia ja tanssi: Anna Niinimäki
Äänisuunnittelu: Ramón Maronier
Pukusuunnittelu ja toteutus: Anna Pérez

JUHA LEINO

Melkein toivon, etten olisi lukenut **Anna Niinimäen** "Bronce"-teoksen lehdistötiedotetta. Siinä kun mainittiin, että "innoittajana on myös toiminut **Ville Vallgrenin** elämänmyönteinen persoona, hänen rakkautensa taidetta, viiniä ja ruokaa, maan antimia sekä naisia kohtaan". Ja kun metrovaunujen mainoksissakin kerrottiin kuvanveistäjä Vallgrenin kuplineen samppanjan lailla, odotin melko erilaista esitystä. Elämänmyönteisen riehakkaan Niinimäen sijaan nähtiinkin tutun mietiskelevä Niinimäki.

Tanssija aloitti teoksen harson takana, säestyksenään teollistuvan Pariisin liikenteen äänet, ehkä. Tulkitsin äkkinäiset liikkeet luomisen kuohuiksi, joista syntyi seuraavien osien pronssinsävyisessä asussa tanssiva patsas. Pianisti **Dorantesin** ja laulaja **Esperanza Fernándezin** keinuva ja surumielinen musiikki muuttui samojen tekijöiden soleáksi. Soleán Niinimäki aloitti näyttämölle hakemaltaan tuolilta, aivan kuin olisi alkanut kokonaan uusi teos, mitä kappaleen vaihtuminen korosti.

Sivuseikkana mainittakoon, että pidän valmiin levymusiikin käyttämistä tällä tasolla melko ongelmallisena. Kappaleita ei ole suunniteltu tanssia varten, minkä vuoksi ne eivät välttämättä tue taiteellisesti kunnianhimoisen koreografian tekemistä. Tämä on varmasti kustannuskysymys, sillä Teosto- ja Gramex-maksuineenkin valmiin musiikin käyttäminen maksaa vain murto-osan siitä, mitä maksaisi musiikin säveltäminen erityisesti teosta varten.

Anna mennä, Anna!

Niinimäki on luonut modernista tanssista ja flamencosta toimivan synteesin, joka katsojan silmään vaikuttaa hyvin luontevalta. Oikeastaan "Bronce" oli yllättävänkin perinteinen verrattuna esimerkiksi hänen vajaan kolmen vuoden takaiseen teokseensa "Lady's Finger", jossa moderni tanssi oli läsnä paljon enemmän.

Vakavissa paloissa eli tyyleissä Niinimäki on vahvimmillaan. Hän tekee pitkää, sitkeää liikettä, joka on tiukasti maassa kiinni. Tanssissa on hiljaista voimaa, ja liikkeet ovat perusteltuja. Jonkinlainen flamencolle ominainen heittäytyminen kuitenkin jää puuttumaan; kaikki on kovin hallittua ja jopa sisäänpäin kääntynyttä. Erityisen selvästi tämä kävi ilmi teoksen kolmannessa osassa, buleríaksessa, jonka ilmeisesti lopulta oli tarkoitus kuvata taiteilijan nautiskelevaa luonnetta. **Anna Pérez** oli tehnyt oivaltavan huivimaisen hameen, jonka tanssija kiinnitti vyötärölleen. Teoksen tunnelma ei kuitenkaan merkittävästi muuttunut, valaistus ja värit pysyivät samoina, eikä tanssijan kasvoilla välillä vilahtanut lähes huomaamaton hymy riittänyt välittämään veistostaiteilijan elämän riemua katsomoon asti.

Kuten sanottu, olisin luultavasti suhtautunut teokseen toisella tavalla, mikäli ennakko-odotukseni olisivat olleet toisenlaiset. Olen silti varma, että Anna Niinimäki voisi tanssijana antaa itsestään enemmänkin. Miksikö olen varma? Seikka paljastui vasta toisten kumarrusten lopussa, kun tanssija poistuessaan hymyili vapautuneesti ja ilmeisen suunnittelematta heilautti vallattoman viehkeästi helmaansa. TÄTÄ Niinimäkeä haluaisin nähdä lisää!

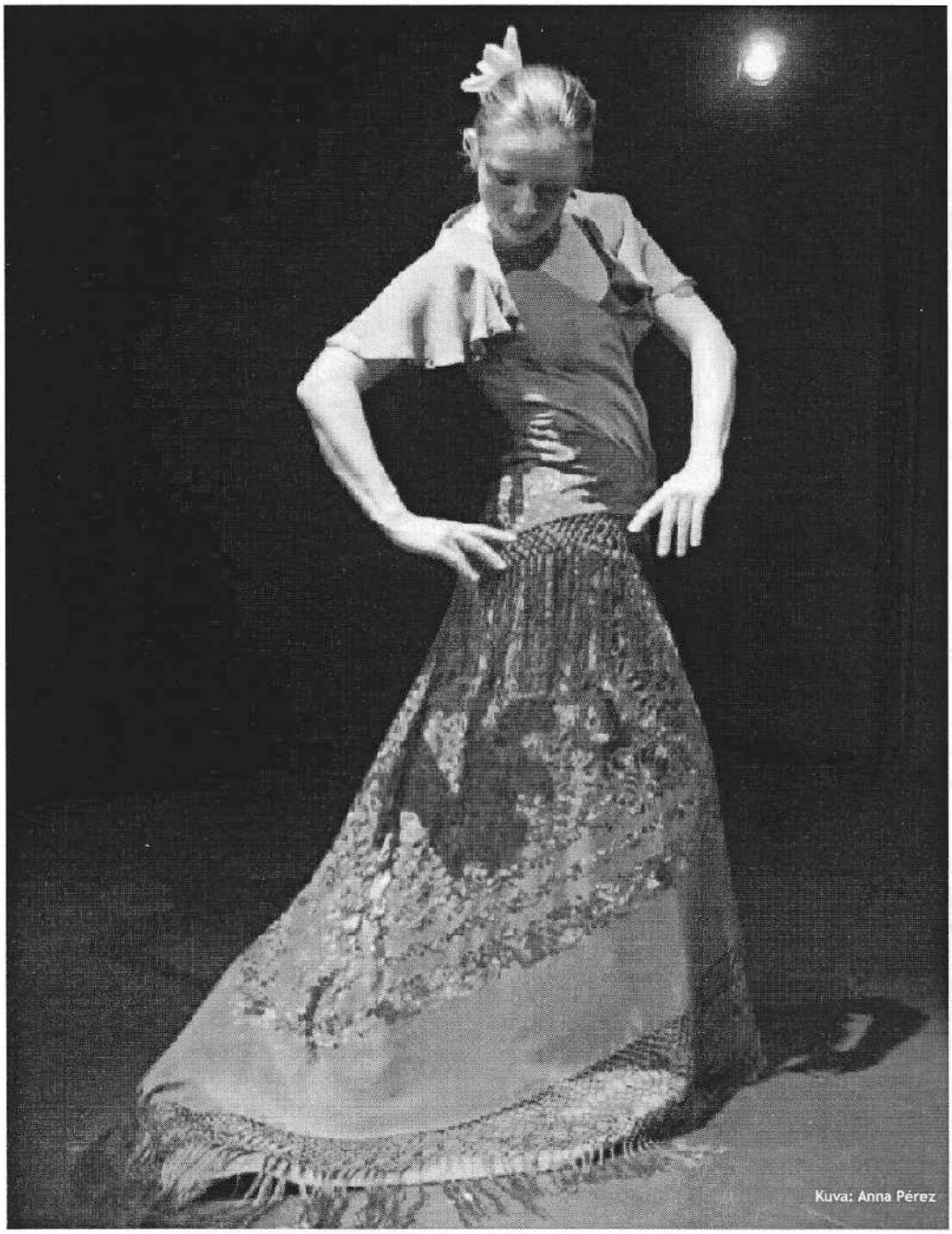

Kuva: Anna Pérez

CANELA - SUPER!

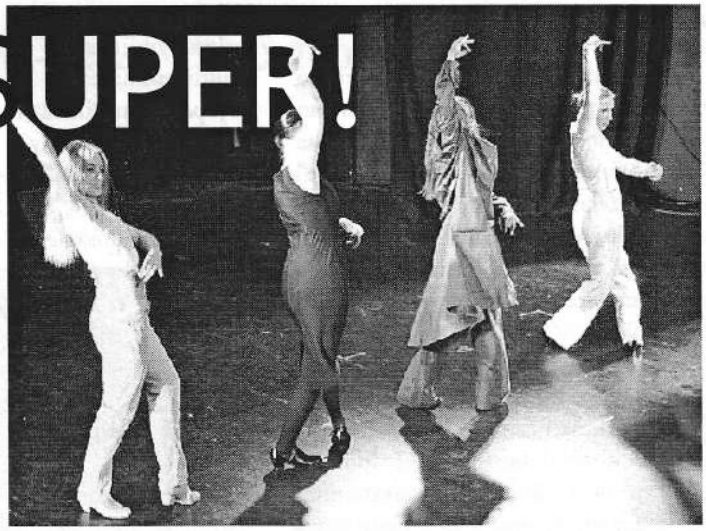

Vasemmalta oikealle: Annatuuli Saine, Milena Urmas, Erika Alajärvi, ja Anna Niinimäki. Tanssin tuotantoyhdistys Canela

Tanssin tuotantoyhdistys Canela kutsuttiin Venäjälle, Arkhangelskin kansainvälisille tanssifestivaaleille esiintymään. **Erika Alajärvi, Anna Niinimäki, Annatuuli Saine** sekä allekirjoittanut päättivät lähteä matkaan avoimin mielin. Siitä huolimatta suuri ja mahtava itänaapuri pääsi yllättämään lähes joka käänteessä.

Tietomme tulevista festareista olivat varsin hajanaisia. Olimme toki yhteydessä järjestäjiin, mutta informaatio muuttui viikottain. Näin ollen emme tienneet kuinka monta keikkaa meitä odotti, milloin ensimmäinen niistä olisi tai miten majoitus oli hoidettu. Olimme vitsailleet ajatuksella, että joudumme suoraan lentokentältä lavalle, ja olisihan se pitänyt arvata, että niin sitten käy. Saavuimme viiden maissa Arkhangelskin pienelle lentokentälle, jolla meitä jo odotettiinkin. Yhteyshenkilömme Inna, tulkkimme Katja sekä security-roudarimme Dmitri auttoivat meidät ja laukkumme autoon. Tässä vaiheessa meille selvisi, että ensimmäinen keikkamme olisi kahden tunnin kuluttua viereisessä Novodvinskin kaupungissa, jonne oli noin tunnin ajomatka. Ehdimme kuulemma hyvin käydä hotellilla purkamassa tavarat. Seitsemän maissa saavuimme komealle neuvostoaikaiselle kulttuuritalolle, jossa muut ryhmät jo esitystä aloittelivat.

Festivaaleille osallistui meidän lisäksemme oululainen **Hell, Yes!**, norjalainen **Lilith´s Appetite** sekä useita paikallisia ryhmiä, mm. **Tanssiteatteri Domino** sekä **Arkhangelskin Tanssiteatteri**. Katsomo oli kaikkina iltoina täynnä. Omassa ohjelmistossamme oli "A flor de pielin" ja "4 jineteksen" lisäksi myös sevillanasta, joten saatoimme tilanteen ja näyttämön mukaan vaihdella esityksemme sisältöä. Novodvinskin esitys venyi yli kaksituntiseksi spektaakkeliksi ilman väliaikaa.

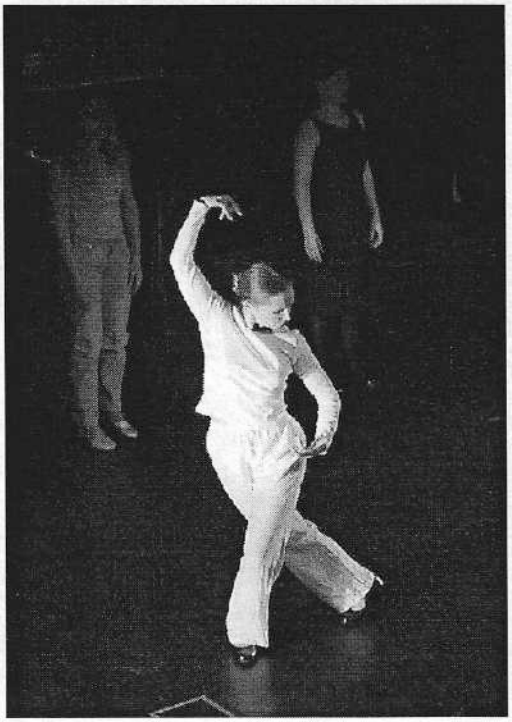

Anna Niinimäki

Hyvin rasvattu tiedotuskoneisto

Festivaalien tiedotukseen oli panostettu, ja kaikissa käsiini sattuneissa lehdissä Arkhangelskin lentoyhtiön asiakaslehteä myöten hehkutettiin tapahtumaa. Kaupungilla näkyi julisteita ja valomainoksia, televisiossa pyöri mainosspotteja. Tiedotustyöt oli aloitettu kuulemma jo kesällä. Myös toistakymmentä sponsoria oli festivaaleilla mukana. Erilaiset televisio- ja radioasemien logot näkyivät jokaisessa esitteessä ja julisteessa. Kosmetiikkayritys Oriflamen rasvaa käytän edelleen aamuin illoin.

Esiinnyimme loppujen lopuksi neljä kertaa kolmessa eri kaupungissa kolmen päivän aikana. Severodvinskiin oli myös noin tunnin ajomatka. Hiukan nuhjuisen kulttuuripalatsin käytävät ja näyttämö henkivät Neuvostoliiton mennyttä loistoa. Tekniikkaa on mutta se ei toimi - minkäs teet - ja järjestäjät kohauttelevat olkapäitään. Jokaiseen "4 jinetekseen"" pyysimme valkoista valoa ja saimme kaikki värit. Mutta hei, nyt ollaan Venäjällä. Ei täällä väreissä pihdata!

Kolmantena esiintymiskaupunkinamme on Arkhangelsk, jossa viimeisenä festivaalipäivänä heitämme kaksi keikkaa. Päivällä heti lounaan jälkeen on ilmainen hyväntekeväisyyskonsertti, ja Arkhangelskin kulttuuritalon katsomo venyy ja paukkuu. Katsomo on täynnä lapsia lastenkodeista ja hoitokodeista. Reipas ja värikäs sevillanas-iloittelu uppoaa hyvin. Iltanäytös oli samalla festivaalin päätösshow asiaan kuluvineen puheineen ja juhlallisuuksineen. Fanfaari räjähtää soimaan ja useat eri tahot käyvät toivottamassa katsojat ja esiintyjät tervetulleiksi. Televisiokamerat surisevat. Paikallistelevisiot ovat aktiivisesti seuranneet tapahtumaa; annoin itsekin haastattelun neljälle kanavalle. Lehtikritiikkejäkin oli kuulemma tulossa, mutta vain hyviä.

Flamencoa, da da

Vaikka olen matkustellut paljon entisessä Neuvostoliitossa ja sittemmin Venäjällä, jaksan aina hämmästellä sikäläisten ihmisten ystävällisyyttä ja vieraanvaraisuutta. Meitä kaikkia 14 ulkomaalaista esiintyjää kohdeltiin sydämellisesti. Toki matkan varrella oli ongelmia, mutta loppujen lopuksi kaikki kuitenkin selvisi. Yhteisissä illanvietoissa, joita oli joka ilta, oli runsaat ruoka- ja juomatarjoilut. Maljapuheita pidettiin ja idän ja lännen YYA-perinnettä luvattiin jatkaa, ainakin kulttuurimielessä. Lentoyhtiön edustajastakin paljastui romantikko, kun hän nappasi kitaran kainaloonsa ja intoutui laulamaan mustalaisromansseja. Puoli tuntia aikaisemmin hän oli tiukasti epäillyt Canelan demokratiaa: ilman johtajaa ei kuulemma mikään ryhmä voi toimia.

Flamenco otettiin hyvin vastaan. Festivaalin muu ohjelmisto oli modernia-, show- ja kilpatanssia sekä teatteri-improvisaatioita, joten dramaattisesta ja näyttävästä pitävään venäläisyleisöön flamenco upposi kuin häkä. Samoin järjestäjät olivat Canelaan tyytyväisiä. Emme aiheuttaneet ongelmia käytännön asioissa, meillä oli tulkki omasta takaa ja työstämme pidettiin. Lisäksi olimme ostaneet johtoportaalle ja tulkeille lahjoja. Kutsuttiin jo ensivuoden festivaaleille esiintymään. Katsotaan. Toisaalta ei sitä jokainen suomalainen flamencotanssija pääse tanssimaan presidentti Putinin puolueen sponsoroimaan tapahtumaan, ja vielä näin vaalien alla.

Teksti: Milena Urmas
Kuvat: Jan Helin

Lisää yhdistyksestä: www.canela.fi

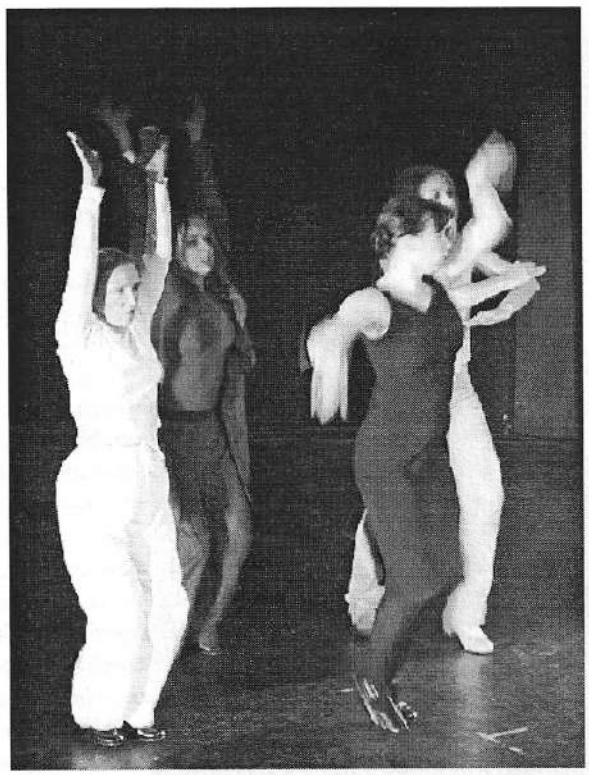

Vasemmalta oikealle: Anna Niinimäki, Erika Alajärvi, Milena Urmas ja Annatuuli Saine

Federico Garcia Lorcan näytelmä Bernarda Alban talo Jyväskylän Huoneteatterissa, 2.9.2003.

Tanssilla syvennettyä teatteria

Bernardan tyttärinä vasemmalta Emma Siekkinen, Leena Järvinen (taustalla), Minna Lampela ja Marja Kuosa.

TEKSTI: TOVE DJUPSJÖBACKA

KUVAT: HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN

Sovitus ja ohjaus Anna-Mari Laulumaa, koreografia ja musiikin valinta Leena Mikkola ja Leena Järvinen, lavastus Hannele Enervi-Niemelä, puvustus Elina Ahonen, valot Arto Saarelainen. Rooleissa Sinikka Pasanen (Bernarda Alba), Lahja Huuska (Maria Josefa), Anna-Maija Hilpinen (La Poncia), Leena Mikkola (Angustias), Marja Kuosa (Magdalena), Minna Lampela (Amelia), Leena Järvinen (Martirio), Emma Siekkinen (Adela). (Arvosteltu esitys 3.10)

Flamenco ja Lorca tuntuu olevan jo tunnetusti toimiva konsepti. Viime vuosina Suomessa pelkästään Bernarda Alban talo on nähty mitä erilaisempina versioina. Viimeisin uutinen on Jyväskylässä tehty versio, jossa flamencotanssijat esiintyvät näyttelijöiden kanssa näytellen ja tanssien, tuoden näin uusia ulottuvuuksia Lorcan tekstiin.

Bernarda Alban talosta on tullut Suomessa varsinainen kansansuosikki. Jyväskylän Huoneteatterissa Lorcan viimeinen näytelmä nähtiin tänä syksynä teatterin 45-vuotisnäytelmänä, yhteistyössä jyväskyläläisten flamencotanssijoiden kanssa. Näytelmän suosiosta kertonee myös se, että sama näytelmä oli myös teatterin 25-vuotisjuhlanäytelmänä.

"Aikanaan harmitti, kun Huoneteatterin johtokunta siirsi tarjoustani, koska edellisestä versiosta oli 'niin vähän aikaa'", kertoo esityksen ohjaaja **Anna-Mari Laulumaa**. "Se oli onni, sillä koreografi **Leena Mikkola** ehti kuulla aikeistani ja kertoa, että hän on pitkään miettinyt Bernardasta tanssiversiota ja kuunnellut mielimusiikkiaan sillä korvalla. Tässä yhdistyy osaamista eri aloilta ja useammalta vuosikymmeneltä."

Tuloksena on uudenlainen Bernarda Alban talo, jossa mukana on sekä perinteistä teatteria että flamencon tuomaa vahvaa tanssi-ilmaisua. Ilahduttavaa on esityksessä varsinkin se, miten teatteri ja flamenco kohtaavat menettämättä omaa voimaansa. Lorcan fantastinen teksti on mukana kokonaisuudessaan, ja flamenco-osuudet antavat hahmoille mahdollisuuden näyttää tunteitaan, mikä syventää tekstiä.

Lavalla nähtiin vakuuttava joukko tulkitsemassa Lorcan vahvoja naishahmoja. Huoneteatterin luottonäyttelijät **Sinikka Pasanen** (Bernarda) ja **Anna-Maija Hilpinen** (La Poncia) hoitivat tehtävänsä kaikella kunnialla, joskin Pasasen nopeasta puheesta oli välillä vaikea saada selvää. Täysin lumoava oli **Lahja Huuska** isoäiti Maria Josefan roolissa. Huuska, joka ohjelmalehtisen mukaan aloitti näyttelemisen jo "ennen sotia", näytti isoäidin roolin totuuksien lausujana ja Bernardan sääntöjen uhmaajana.

Vahvaa tanssi-ilmaisua

Bernardan tyttärien rooleissa nähtiin viisi jyväskyläläistä flamencotanssijaa, jotka tanssin lisäksi myös näyttelivät yllättävän vakuuttavasti. En olisi uskonut, ettei juuri kellään heistä ollut kokemusta näyttelemisestä ennen tätä projektia.

Tanssiosuuksien luojina olivat Leena Mikkola ja **Leena Järvinen,** jotka ovat jyväskyläläisen flamencon uranuurtajia ja nykyisiä opettajia. Vakuuttavimmista tanssiosuuksista vastasi Mikkola, jonka vartalonkäyttö on varsin vahvaa, ja rytmitkin kohdallaan. Lyyrisen kauniit tanssiosuudet toivat Angustiaksen hahmoon uusia ulottuvuuksia, joskin hahmo olisi voinut kehittyä vielä vahvemmin esityksen aikana. Nyt lähinnä voimakas taranta-musiikki kertoi Angustiaksen kokemista kolhuista.

Leena Järvinen Martiriona ilmensi hyvin hahmon aseman ärsyttävänä, vakoilevana pikkusiskona. Hänen tanssiinsa olisin toivonut enemmän dynamiikka – Järvinen saisi hakea vartaloonsa enemmän pehmeyttä, jotta tiukkuus olisi sen jälkeen kiinnostavampaa. Nyt yleisvaikutelma oli melko jäykkä.

Minna Lampelan Amelia jäi vähän muiden sisarten varjoon, osittain siksi että hahmo on enemmän kuuntelija kuin toimija. Lampelalla oli tulkinnassaan hienoa rauhaa, joka sopi hyvin tällaiseen rooliin. Ihmettelin kuitenkin sitä, miksi Amelian esittäytyminen soolotanssilla oli jätetty aivan näytelmän loppuun. Sen idea jäi siten melko vieraaksi.

Emma Siekkisen Adelassa oli ihastuttavaa, ylipursuavaa nuoruuden iloa, joskin flamencotyyli on vielä hakusessa ja tanssiosuudet varmaan sen takia vähissä. Tulkinta oli raikas, sillä Adela esitetään melko usein vain kärsivänä, ja unohdetaan ilmaista syy hänen kärsimykseensä – iloinen mielenlaatu, joka ei kestä tulla suljetuksi äidin taloon suremaan.

Ilahduttavimpia suorituksia varsinkin teatteripuolella oli **Marja Kuosan** Magdalena, jossa oli vahvaa jämäkkyyttä, ja joka välillä jopa varasti shown sisariltaan. Myös vahva ilmaisu siguiriya-soolossa oli vaikuttavaa.

Koreografiat ja ohjaus kohdallaan

Koreografiat olivat pääosin varsin toimivia, joskin osa tanssijoista on vielä flamencon suhteen alkuvaiheessa. Hienoimpia numeroita olivat tyttärien yhteiset tanssit, joista varsinkin alun siguiriyas sai kylmät väreet pinnalle. Sen sijaan Bernardan lyhyt soolotanssi tuntui lähinnä naurettavalta, eikä syventänyt tarinaa millään lailla. Illan kaunein kokonaisuus oli petenera, jossa tyttöjen kaipaus tuli vahvasti ilmi. Liikkeellisesti tämä paljain jaloin tanssittu numero oli myös esityksen vapautunein. On mielenkiintoista, miten vahvasti kengät tuntuvat vaikuttavan juuri liikkeelliseen vapau teen ja liikkeen virtaavuuteen. Muissa tansseissa tuntui välillä siltä, että tanssijat jännittivät koputtamista ja kengillä tanssimista. Silti juuri mahdollisuus tehdä musiikkia kengillä on flamencossa niin vahva elementti, että sitä kannattaa käyttää hyödykseen – flamencotanssija ilman kenkiä on tietyllä lailla mykkä. Joten lisää varmuutta ja vahvuutta jalkoihin, niin ilmaisu myös vahvistuu. Kaikille tekisi varmaan hyvää työskennellä välillä livemusiikin kanssa, jotta pääsisi tekemään rytmejä eri lailla kuin nauhamusiikissa – siis muusikkojen kanssa eikä musiikin päällä.

Musiikin valinnat olivat kauttaaltaan onnistuneita. **Mayte Martinin** peteneran tekstikin tuntui sopivalta: "Jospa toisessa maailmassa tapaisin enemmän totuutta". Esitys loppui **Camarónin** upeaan "Nana del caballo grandeen", Bernardan itkiessä yksin kuollutta tytärtään. Tässä jälleen musiikki tuntui syventävän tekstiä.

Erityisesti iloitsin Anna-Mari Laulumaan vankasta ohjauksesta. Kaikki tulkinnat ja näyttämölliset ratkaisut olivat huolellisesti harkittuja. Pidin myös siitä, miten näyttelijät olivat jatkuvasti läsnä, eivätkä koko ajan juosseet edestakaisin kulisseissa. Monet kohdat toimivat vahvasti, kun henkilöistä puhuttiin heidän läsnäollessaan. Tanssin yhdistäminen tekstiin toimi myös hienosti – vaikutelma voisi helposti olla pilkottu, kun tarina koko ajan katkaistaan tanssia varten, mutta siirtymiset ilmaisumuodosta toiseen olivat todella onnistuneita. Varsinkin ensimmäisen kohtauksen siirtyminen Poncian *amen*-hokemasta tytärten siguiriyaan oli vaikuttava.

Viihtyisä Huoneteatteri sopii esitykseen mitä parhaiten – pieni tila tuo ilmaisun lähelle yleisöä ja luo intiimin tunnelman, jota on vaikea tavoittaa isommilla lavoilla. Lämpiössä yleisö pääsi nauttimaan **Hanna-Kaisa Hämäläisen** upeasta valokuvanäyttelystä, jossa flamenco oli vahvassa roolissa.

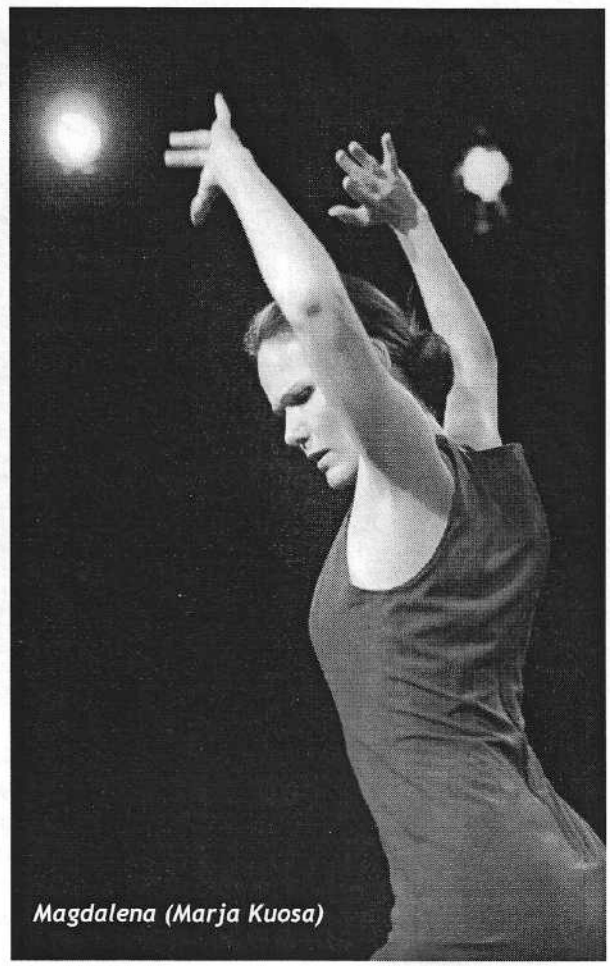

Magdalena (Marja Kuosa)

Rakkaalla lapsella monta muotoa

Ajatuksia Federico García Lorcan näytelmästä Bernarda Alban talo

"Vitivalkea huone Bernardan talossa. Paksut seinät. Kaariovia, joiden juuttiverhot päättyvät tupsuihin ja röyhelöihin. Korituoleja. Seinillä epätodellisia maisemia, täynnä nymfejä ja tarukuninkaita. On kesä." (Lorca)

Kestosuosikki

Tuntuu, että Bernarda Alban talosta on tullut varsinainen flamencopiirien kestosuosikki. Johtuisiko se siitä, että näytelmästä löytyy koko liuta vahvoja naisrooleja, mikä sopii naisvaltaisille flamencotanssipiireille? Itse olen tähän mennessä kokenut viisi erilaista Bernarda Alban talon esitystä, joista yhdessä olin itse mukana tanssijana. Sanoma on vaihdellut, samoin esitystapa ja kieli. Joskus teoksessa on ollut tekstiä, joskus tanssia, joskus molempia. Teoksessa todellakin riittää pohdittavaa ja tulkittavaa jatkuvasti. Kun tätäkin artikkelia kirjoittaessa selailin näytelmää uudelleen, löysin taas uusia helmiä Lorcan tekstistä.

Ensimmäinen Alba-kokemukseni oli **La Tatin** ryhmän esitys Jerezin festivaalilla vuonna 2001. Tällöin en vielä tuntenut näytelmää, joten yksityiskohdat jäivät vähän hämäriksi. Esitys oli melko perinteinen, niin tanssillisesti kuin esimerkiksi puvustuksen suhteen. La Tati itse oli vaikuttava Bernarda, mutta erityisesti vakuuttivat nuoret tanssijat tyttärien rooleissa. Pääsääntöisesti tarina ilmaistiin tanssin keinoin, mutta mielenkiintoista vaihtelua toivat esimerkiksi tyttärien soittamat cajónit, joiden rytmeillä he ilmaisivat ahdistustaan. Eikä La Tatin lausumia alku- ja loppusanoja unohda ihan helposti – *"Silencio!"*

Syksyllä 2001 Helsingissä esitettiin Bernarda Albasta peräti kaksi versiota. **Katja Lundénin** ja **Kaari Martinin** flamencoryhmä toi näyttämölle Suomen ensimmäisen laajan flamencotanssiteatteriteoksen, tanssin keinoin kerrotun Bernarda Alban talon. Tässä teoksessa olin itse mukana, joten näkökulmani on tässä varsin subjektiivinen. Tekstin puuttuessa kaikki oli kerrottava tanssin keinoin, joten tarinasta muokattiin sarja kohtauksia, joissa kuvattiin tarinan kulun kannalta tärkeimmät tapahtumat. Samalla keskityttiin tiettyihin hahmoihin enemmän kuin toisiin.

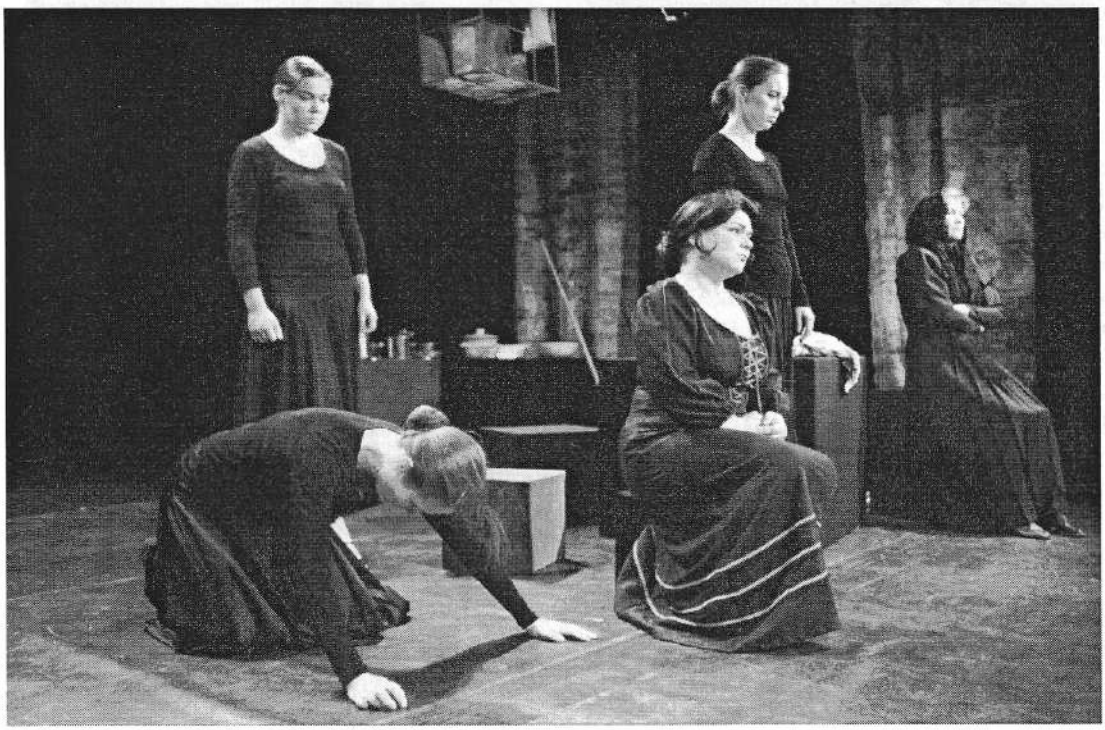

Lorcaa itämaisittain

Samaan aikaan ruotsinkielinen **O-zon-teatern** esitti samasta näytelmästä omaa versiotaan, jossa ohjaaja **Mia Hafrén** oli teatterin mausteena ottanut käyttöön siperialaisen *tiger school* -metodiikan. Esitys oli jo teatteriesityksenä varsin vahva, ja *tiger school* -vaikutteet tarkoittivat tässä yhteydessä esimerkiksi sitä, että konflikteja ilmaistiin fyysisesti bambukeppien toimiessa "aseina". Ohjauksessa käytettiin myös paljon lähes tanssimaista liikettä. Lavastuksessa oli itämaisia piirteitä – Bernardan talo muistutti enemmän japanilaista asumusta tatameineen ja

Lahja Huuska näytteli vaikuttavasti Jyväskylän huoneteatterissa isoäidin, Maria Josefan roolin.

sisustuksineen. Näyttelijöistä jäi mieleen varsinkin nuori **Tove Qvickström**, jonka ansiosta Martirio nousi kyseisessä versiossa todella tärkeäksi.

Näiden jälkeen olen nähnyt Suomessa vielä kaksi versiota samasta näytelmästä, molemmat teatteri-flamenco -sekoituksia. Jyväskylän Huoneteatterin versiossa (ks. arvostelu edellisellä aukeamalla) flamenco ja teatteri toimivat rinnakkain toisiinsa sekaantumatta. Oulun kaupunginteatterin versiossa (joka vieraili Espoossa talvella 2002) oli lähinnä ympätty flamencovaikutteita teatteriympäristöön. Näyttelijät toki selvisivät kiitettävästi tanssista ja palmaksista, ja rytmitajuakin oli riittävästi, mutta silti flamenco toimi tässä yhteydessä hiukan irrallisena.

Raikkaus säilyy

Harvoin samaa näytelmää pääsee näkemään näin monta kertaa erilaisina versioina, ilman että se menettää raikkauttaan ja ajankohtaisuuttaan. Kaikissa versiossa roolitulkinnat ovat vaihdelleet valtavasti, esimerkiksi se, onko joku tietty hahmo pääosassa vai ovatko ne enemmän tasavertaisia. Vasta Jyväskylässä ymmärsin todella isoäiti Maria Josefan roolin tarinassa. Useammasta versiosta hänet oli jätetty pois tai minimoitu – esimerkiksi O-zon-teaternissa hän ilmeni ainoastaan karikatyyrimäisenä varjokuvana. Bernardan viittä tytärtä on myös vaikea ilmaista samanarvoisina, usein joku tyttäristä on pääosassa. Nuorimmalle, Adelalle, on helpointa antaa pääosa – hän on tyttäristä ainoa, joka ilmaisee ahdistuksensa avoimesti ja uskaltaa uhmata äidin sääntöjä, ja lopussa hän riistää hengen itseltään. Magdalena ja Amelia ovat tyttäristä ne, jotka jäävät useimmin muiden varjoon. He lähinnä osallistuvat tapahtumiin kommentoimalla niitä, kun Angustias, Adela ja Martirio ovat ne, jotka ovat tapahtumissa osallisina. Välillä nämä kaksi ovat supistettu yhteen sisareen.

Tekstissä löytyy edelleen mietittävää ainakin minulle. Monet otteet tuntuvat vielä tänään täysin ajankohtaisilta ja uskottavilta.

"Minä en sotkeudu sydämenasioihin, mutta haluan siivon julkisivun ja sopuisan perhe-elämän." (Bernarda)

"Se tekee joka voi ja uskaltaa." (Adela)

"Luotammeko me toisiimme vai emme?" (Poncia)

"Emme. Sinä palvelet minua ja minä maksan sinulle. Siinä kaikki!" (Bernarda)

Teksti: Tove Djupsjöbacka

Kuvat: Hanna-Kaisa Hämäläinen, Jyväskylän huoneteatteri

Tanguillos - "pikkutangos"

Tanguilloksen syntypaikka on Cádiz, jonka helmikuisilla karnevaaleilla sen edeltäjää tangos de Cádizia on vuosikymmeniä käytetty kuvaamaan edellisen vuoden tapahtumia ja yhteiskunnan ilmiöitä värikkäällä ja usein humoristisella tavalla. Tyylilajiin ovat kuuluneet moniääninen kuoro sekä kitaran, luutun ja 12-kielisen, mandoliinin tapaisen *bandurrian* muodostama orkesteri. Samalla se on ollut myös tanssi 1-4 parille. Tästä karnevaalitangoksesta on kuitenkin melko pitkä matka nykyaikaiseen, flamencoksi muuttuneeseen tanguillokseen, jonka "löysi" kitaristi **Paco de Lucía** 1980-luvulla. Ahkeran triolien käytön johdosta alunperin nelijakoinen rytmi oli kehittynyt kutakuinkin 6/8-rytmiseksi, mutta de Lucía alkoi aksentoida sitä 2/4-rytmissä, mikä sai aikaan erikoisen vaikutelman tahtilajista, joka ei ole selvästi kolmi- eikä nelijakoinen - tai paremminkin on niitä molempia yhtä aikaa.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kuulija voi samanaikaisesti erottaa musiikista esimerkiksi seuraavanlaisia rytmejä:

6/8 Ta ka ta Ta ka (ta)
8/8 Tan ta ka Tan tan
3/4 Tan Tan Tan
2/4 Tan Tan

Palmakset tanguilloon syntyvät esimerkiksi tekemällä jalalla neljännen rivin rytmiä ja taputtamalla siihen päälle ensimmäisen rivin alleviivattuja tavuja. Tanguilloksen rytmi on melko rivakka - kuin sanoisi monta kertaa peräkkäin esimerkiksi "tilava kanala". Saman tyyppinen, mutta vielä nopeampi, nakuttava rytmi on myös *zapateadossa*, joka on ollut monien kitaristien ja etenkin miespuolisten *danza española* -tanssijoiden hengästyttävä virtuoosilaji.

De Lucían innoittamana muutkin tarttuivat tanguilloon, ja esimerkiksi viime vuosikymmenellä huomattavan monen artistin - **Pepe de Lucían, El Potiton, Ginesa Ortegan ja Niña Pastorin** muiden muassa - levyllä oli tanguillos. Tältä erää suurin huuma tuntuu toistaiseksi olevan ohitse.

Kuva: Tove Djupsjöbacka

A Jerez, la calle Nueva
tengo yo que volver más
porque con mis gitanitos
me tengo que emborrachar
me cantan por bulerías
y también por soleá
cuando veo a mi gitana
me tengo que echar a llorar
lele, lelerele...

Jerezin Nueva-kadulle
vielä kerran palajan
siellä mustalaisveljieni kanssa
juon itseni humalaan
He buleríasta mulle laulaa
sekä myöskin soleaan
ja kun näen tyttöni tumman,
taidan itkuun purskahtaa
lele, lelerele...

(suom. Juha Leino)

Kuuntele:
Ramón Montoya, Niño Ricardo tai **Paco Cepero**: Mikä tahansa zapateado
Solo Compás: "Tangos, tanguillos y rumbas" (selkeä rytmi, mutta epätyypilliset letrat)
Rancapino: "Rancapino", 1995 (arvostetun, cadizilaisen laulajan "Calle nueva" -tangos)
Paco de Lucía: "Siroco" ("Casilda", tanguilloksen uudistajan ilmavaa rytmileikittelyä)
Miguel Poveda: "Suena flamenco" (tyypillinen nykyaikainen popahtava "Color de aceituna")

Kirjoituksen lähteinä on käytetty Flamenco-kirjaa, Like 1999, sekä Andalusian flamencokeskuksen artikkeleita internet-osoitteessa http://caf.cica.es

Juha Leino

ETSINTÄKUULUTUS!

Tunteeko joku **Sanna Pihlajamaan**? Hän on maksanut jäsenmaksun tänä vuonna helmikuussa, mutta ei ole ilmoittanut osoitettaan, enkä voi lähettää hänelle lehtiä. Jos tiedät, ilmoitatko minulle hänen yhteystietonsa, tai pyydätkö häntä soittamaan minulle. Näin saan lehdet postiin.

Taloudenhoitaja,
Eija-Liisa Linnapuomi-Kanerva
puh. 050 514 8343
eija-liisa.linnapuomi@kolumbus.fi

Helsingin Flamencoyhdistyksen omat internet-sivut löytyvät osoitteesta

www.
flamenco.fi

Käy tutustumassa!

Sivuja hoitaa Riku Lumiaro.

riku.lumiaro@fimr.fi

Voima löytyy flamencosta

Fuerza flamenca

Fuerza Flamenca 12.11.2003
Kulttuuriareena Gloriassa. Esiintyjinä mm. Canela, Katja Lundén, Emilia Aho, Kaari Martin, Antonia de Córdoba, Ramón Maronier.

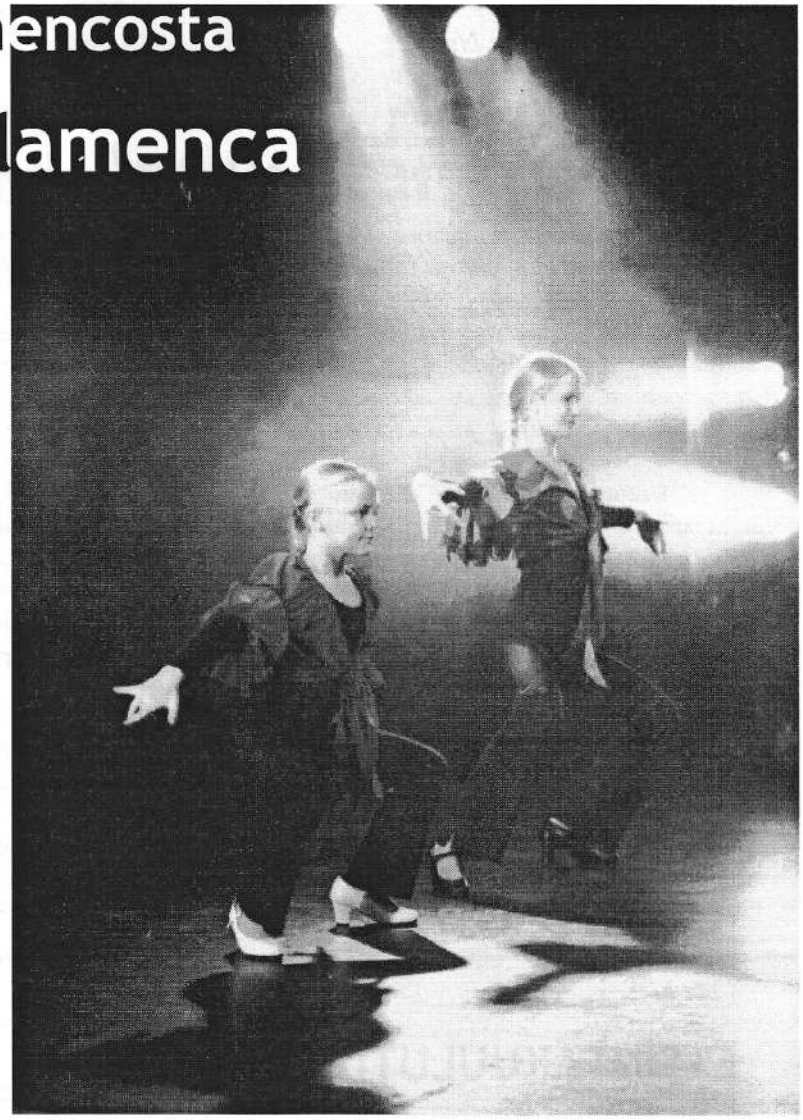

Gemelos eli Heidi Loikala ja Lotta Lantto valloittivat yleisön Fandangoksellaan.

Teksti: Terhi Ketolainen

Kuvat: Auli Kaartinen

Fuerza Flamenca -ilta kokosi Kulttuuriareena Gloriaan aimo joukon suomalaisia flamencoita hyvän asian merkeissä. Esitys oli toteutettu yhteistyössä Suomen Unicefin kanssa, tarkoituksena kerätä rahaa Nepalin kahdeksan köyhimmän maakunnan tyttöjen koulutukseen Maailman tytöt kouluun -ohjelman puitteissa. Kuten Unicefin edustaja **Anu Pietikäinen** illan juontajan **Tommi Virtasen** haastattelemana meitä valaisi, esityksen lipun hinnalla eli 12 eurolla yksi pieni tyttö käy koulua vuoden. Idean äitinä ja illan *primus motorina* toimi Blue Flamencon **Anja Loikala**, ja mukana järjestämässä olivat Gloria ja **Vesa Jaakola**.

Saapuessani paikalle noin kymmenen minuuttia ennen esityksen alkua totesin, että loppuunmyytyyn esitykseen oli vielä parinkymmenen metrin toivekas jono, ja että sisäpuolella parhaat paikat olivat tietenkin menneet. Hyvä niin, ihmisillä on näemmä ymmärrystä hyvän päälle. Onneksi esityksen alettua kehnohko näkyvyyskin pääsi unohtumaan.

Kaari Martin improvisoi

Ilta alkoi "synkissä" merkeissä, kun tanssiyhdistys **Canela** karautti lavalle apokalyptisellä rytinällään "4 Jinetes" (kor. **Israel Galván**). Niin esityskertojen kypsyttämässä teoksessa kuin sen esittäjissäkin oli luonnetta ja hurjuutta: näihin tyyppeihin en välttämättä viitsisi törmätä pimeässä.

Valoisampaa asennetta edustivat mm. **Tove Djupsjöbackan** tunnelmallinen ja musiikkiin hengittävä paljasjalka-bulerías sekä tanssiryhmä **Paso Azulin** hienostunut ja maanläheinen koputussevillanas (kor. **Katja Lundén**); naisenergiaa parhaimmillaan!

Naisenergia olikin hyvin, suorastaan säteilevästi edustettuna illan aikana. Esimerkiksi **Anne Riikolan** (kor.) ja **Milla Härmän** bulerías oli kuulas ja huippunaisellinen. Heitä ennen esiintyneet **Gemelos** eli **Lotta Lantto** (kor.) ja **Heidi Loikala** puolestaan esittivät tyttöenergian voimalla vinkeän fandangoksen. Esityksen jälkipuoliskolla esiintyneen **Kaari Martinin** herkkä ja vahva improvisaatio **Roni Martinin** musiikkiin oli mainio esimerkki siitä, kuinka hyvin flamencon liikekieli sopii myös muunlaiseen musiikkiin. Kaunis ja naisellinen oli myös **Emilia Ahon** viehko alegrías punaisessa bata de colassa.

Kauniita ja rohkeita edustivat puolestaan **Los Guapos y Valientes**

eli Anja Loikalan valmentama kehitysvammaisten ryhmä. Näiden valloittavien konkareiden esityksestä ei puuttunut sen enmpää asennetta kuin huumoriakaan.

Esiintyjien eräänlaisena viesti-kapulana toimi punainen lettinauha, jota jokainen kuljetti vuorollaan. Tämä oli valittu illan symboliksi siksi, että tytöt kaikissa kulttuureissa käyttävät punaista lettinauhaa; sillä ei liene missään myöskään uskonnollisia tai poliittisia merkityksiä.

Punaiselle lettinauhalle antoi kyytiä illan aikana myös Katja Lundén, jonka fyysinen ja iskevä soleá suorastaan vei mukanaan. Kuitenkin illan mahta-vimmat aplodit keräsivät yhdessä esiintyneet varttuneempien rouvien **Las Señoras** ja pienten flamencojen **Caballitos Azul** -ryhmät. Eipä ihme, sillä rouvien lavasäteily oli aivan omaa luokkaansa ja pienetkin eläytyivät antaumuksella tangokseensa.

Tunnelma oli siis jo katossa, kun laulaja **Antonia de Córdoba ja kitaristi Ramón Maronier**, vahvistettuna **Laura Vilhosen** *palmaksilla* ja **Karo Sampelan** *cajónilla*, astuivat puikkoihin. Ramónin svengaavat tientos-tangos ja bulerías saivat mausteensa Antonian äänen lämpimistä sävyistä, ja tangosta ryyditti myös Lauran napakka tanssiosuus.

Live-energiasta vastasi myös viimeisenä esiintynyt Otra Cosa (**Marianna Verdecia, Sampsa Peltonen, Juha Leino ja Vesa Jaakola**), jonka valloittava, taitava ja hulvattoman hauska alegrías – tanssijoiden Mannan ja Sampsan johdolla – lienee interaktiivista flamencoa parhaimmillaan. Vielä herkkuna pohjalla saimme kuulla Juha Leinon nanan vanhan suomalaisen kehtolaulun "Tuu tuu tupakkarullan" sanoihin. Tonáa suomeksi – mikä ettei!

Arki-ilta vei veronsa, tuutulaulun jälkeen valtaosa yleisöstä poistui tyytyväisenä nukkumaan, ja **Bloodshot Eyesin rhythm** & bluesia jäi kuuntelemaan kourallinen vannoutuneimpia faneja.

Lopputuloksena oli siis täysverinen gaala, jonka korkeatasoisista, sympaattisista ja nautittavista esityksistä huokui tunne ja paneutuminen. Ja rahaakin saatiin kasaan kokonaista 4000 euroa! Näin Nepalin tyttöjä autettiin koulutielle, ja me puolestamme saimme nauttia flamencon energiasta ja voimasta. Olé!

Suomalaiset flamencat marssivat sankoin joukoin Fuerza Flamencaan tanssimaan nepalilaisille siskoilleen opintotukea.

"Manna ja Sampsa" eli Marianna Verdecia ja Sampsa Peltonen ovat luoneet omaperäisen tyylin yhdistelemällä perinteistä flamencotanssia ja näyttelemistä. Ohjelma oli illan värikkäimpiä.

Vieraskynä:

Kiihkeästi ja innostuneesti

Festarit ovat kesän nautinto - ja flamenco on festarin mauste!

Suomen kesään on varsin lyhyessä ajassa rakennettu toimiva ja monipuolinen tapahtumien ketju. Tarjolla on jazzia, rockia, oopperaa, kansanmusiikkia - ja kansanoopperaa, kuten Ilmajoen musiikkijuhlilla.

Kaikki hyviä tilaisuuksia ja varmasti suureen tarpeeseen. Kitaramusiikin vannoutunut ystävä vain jää kaipaamaan näille mainioille kulttuuritapahtumille osallistuessaan sitä yhtä. Flamencoa.

Mitä olisikaan kuulla kuunnella raivoisia melodiajuoksutuksia taitavan kitaristin esittämänä Suomen lämpimässä kesäyössä? Tai nautiskella klubissa improvisatorista cante flamencoa, kiihkeää laulua elämästä, elämän tuskasta ja onnesta? Tai katsella lumoutuneena kesäfestarin ruohikolla, kun kauniiden naisten ryhmä tanssii ekstaasissa tulisia andalusialaisia kansantansseja!

Vaaralliset liekit?

Flamenco, ja vain flamenco, kaikkine mustalais- ja arabimusiikin hienoine vivahteineen, voi sytyttää ihmisessä liekin. Sen rinnalla kaikki muu musiikki tuntuu jotenkin kuivalta ja arkipäiväiseltä. Suomalainen ei ole tottunut tällaiseen syttymiseen, koska kulttuurista vaihtelua on ollut vähän. Ja sekin vaihtelu, mitä on ollut, on enimmäkseen hyvin arvattavissa, tuttua ja turvallista.

Mutta miksi suomalaisen on niin vaikea syttyä flamencolle? Jopa amerikkalaisen bluesin siniset, ja usein varsin ahdistuneet sävyt puhuttelevat ja koskettavat meitä. Ehkä espanjalaisen musiikin voimakas tunnepitoisuus nostaa torjunnan sangen varautuneessa suomalaisluonteessa? Tai ehkä rytmin ennakoimattomat muutokset ja ryöpsähtelyt säikäyttävät? Opitut kaavat eivät pure tähän kiihkeään musiikinlajiin. Tai ehkä syy ei ole lainkaan musiikissa itsessään, vaan sen herättämissä tunteissa ja ennakkoaavistuksissa? Niin tai näin, puolustuksellinen kanta voittaa liian helposti.

"Kunhan ne vain soittaa Mozartia!"

1980-luvulla toimin yhden kauden itsekin kamarimusiikkijuhlan toiminnanjohtajana. Kaipasin taiteelliselta johtajalta linjan uudistusta sangen perinteiseen klassiseen ohjelmistoon. Arvelin yleisönkin sitä kaipaavan. "Heille riittää, kunhan ne vain soittaa **Mozartia**!" oli vastaus. Minulle ei riitä (vaikka ei minulla ole mitään Mozartin musiikkia vastaankaan).

Mitä voi tehdä, jotta festareilla soisi andalusialainen musiikki? Asenteet muuttuvat hitaasti. Asennemuokkausta kuitenkin tarvitaan. Musiikillisen tarjonnan rikastaminen ei tietenkään tarkoita, että keneltäkään riistetään hänen rakas tangonsa tai valssinsa. Festarien vierailevat kapellimestarit voisivat ottaa ohjelmistoonsa **Albenizia, de Fallaa, Pedrelliä.** Tanssinumeroita on varaa lisätä. Kesän suosittuihin seminaareihin alustuksia Espanjan rikkaasta kulttuurista. Ja lisää kitaristeja festareille soittamaan!

Töitä siis riittää. Mutta flamenco on sen arvoista!

Antti Suvanto
antti.suvanto@practia.fi

Kirjoittaja on psykologi ja amatöörikitaristi.

Haluatko toimittajaksi?

Olin hiihtämässä. Lumi häikäisi ja ilma oli kuulas. En nähnyt ketään ja ainoa mitä kuulin oli ajatukseni ääni. Se häiritsi aurinkoista ilmaa. Miten saisin juttuni julkaistuksi, se valitti. Sitten havahduin. Edessäni seisoi jänis joka puhui minulle Mika Waltarin äänellä:

"Mikä sinua vaivaa? Ilma on kaunis ja näytät huolestuneelta."

Vastasin sille: "Minulla on suuri tarve ilmaista itseäni kirjoittamalla. En vain tiedä miten saisin juttuni muiden luettavaksi."

Jänis sanoi: "Kuuntele tarkasti ohjeeni, toimi niinkuin sanon, niin kirjoituksesi julkaistaan".

Otin muistilehtiöni ja seurasin kuinka jänis keräsi ajatuksensa, laittoi lasit päähänsä ja alkoi puhua niinkuin opettajat puhuvat.

"Älä koskaan kirjoita millekään toimitukselle tiedustellen, tahtoisiko se kenties julkaista kirjoittamasi novellin tai artikkelin, jonka nimi on se ja se ja joka käsittelee sitä ja sitä. Tällaiseen tiedusteluun et saa mitään vastausta. Korkeintaan toimitus voisi vastata, että se mielellään harkitsee asiaa, jos lähetät kirjoituksesi sen nähtäväksi. Lähetä aina käsikirjoitus ja sen mukanaan lyhyt kirje. Toimituksen osoite on mainittu lehden jokaisessa numerossa aina samassa kohdassa, jossa ovat muutkin lehteä koskevat tiedonannot. Monen mielestä on erikoisen kohteliasta, jos osoittaa kirjeen henkilökohtaisesti esim. päätoimittajalle. Se on tarpeetonta, ellei ole hänen henkilökohtainen tuttavansa. Päätoimittaja ei tavallisesti kiinnitä pienintäkään huomiota siihen, että tiedät hänen nimensä, hän pitää sitä niin itsestään selvänä asiana. Hän antaa joka tapauksessa kirjoituksesi toimitussihteerin luettavaksi ja menee itse pelaamaan biljardia. Muista ylipäätänsä aina, että toimitussihteeri on lehden tärkein henkilö, vaikka päätoimittaja ei sitä uskoisikaan.

Kirjoita kirjeesi aina mahdollisimman lyhyesti ja asiallisesti. Me suomalaiset olemme reilua ja rehellistä kansaa eikä meidän tarvitse liiaksi kumarrella, ei edes toimittajia. Matelevaisuus kirjeessä tekee yhtä vastenmielisen vaikutuksen kuin käytöksessäkin. Sinun on myös täysin tarpeetonta paljastaa olevasi ensikertalainen. Sellaisia kohtaan toimituksen eivät yleensä tunne mielenkiintoa. Ei siis mitään sellaisia sanontatapoja kun esim. "rohkenen nöyrimmästi lähettää" tai "vaikka olenkin ensikertalainen" tai " olisin iloinen ja erittäin kiitollinen " tai " erittäin kunnioittavasti" tai "kunnioittavimmin". Eivät tällaiset sanat mitään auta. Tarpeeton on myös tuo tavallinen " jääden odottamaan arvoisaa vastaustanne merkitsen erittäin kunnioittavasti". Sitäkään ei tarvita. Sillä eivät toimittajat ole niin tyhmiä, etteivät he arvaisi sinun odottavan vastausta. Vastaus tai palautus kuuluvat heidän velvollisuuksiinsa ja he laiminlyövät nämä velvollisuutensa niin usein, että tuntevat aina pienen vastenmielisyyden väreen mielessään, kun niistä heille muistutetaan. Sen sijaan mikään ei estä sinua tiedustelemasta käsikirjoituksesi kohtaloa sopivan ajan kuluttua, ellet siihen mennessä ole saanut minkäänlaista vastausta."

Jänis katsahti minuun lempeästi ja lopetti: "Nämä riittäköot ohjeiksi. Mene kotiisi, ota esiin kirjoitusvälineesi ja kirjoita rohkeasti."

Kättelimme ja erosimme ystävyyden ylevöittäminä. Näitä jäniksen sanoja nyt mietin. Noilla ohjeilla kyllä alkuun pääsee.

Tommi Virtanen

Kursiivilla kirjoitettu lainaus on Mika Waltarin kirjasta "Aiotko kirjailijaksi?" WSOY (1935) ISBN 951-0-19264-3

Osaatko taittaa?

-Letra etsii taittajaa.

Osaatko taittaa? Onko taittaminen sinulle peräti työ? Nyt olisi taidoillesi käyttöä. Letra etsii taittajaa. Palkkaa emme voi maksaa, mutta muutamia luontaisetuja voimme luvata. Jos olet kiinnostunut, ota yhteyttä päätoimittaja **Tommi Virtaseen** (tommi.virtanen@pp7.inet.fi), toimitussihteeri **Tove Djupsjöbackaan** (tove.djupsjobacka @helsinki.fi) tai hallituksen jäseneen **Hanna Suomiseen** (hanna.suominen@octante.com).

* = huono
** = mitäänsanomatonta
*** = keskinkertaista
**** = hyvä, kannattaa tutustua
***** = loistavaa, suosittelen

El Pele & Vicente Amigo: Canto

Suosikkilaulajani **El Pelen ja Vicente Amigon** uuden "Canto"-levyn ensimmäistä kuuntelukertaa varjostaa ihmetys: onpa yliyritystä kerrakseen! Toisella kerralla alkaa vaikuttaa, että kielet ovat liian kireällä vain Vicente Amigolla, jonka aksentit tuntuvat joskus pakotetuilta ja liian suunnitelluilta. Ja miten voisi edes syyttää yliyrittämisestä El Peleä, joka tunnetusti on flamencon historian luultavasti mahtipontisin ja teatraalisin laulaja? Kolmannella soitolla alan jo lämmetä: tämähän kuulostaa hyvältä!

"Canto" muistuttaa vähän **Remedios Amayan** "Me voy contigo" -levyä, jonka musiikista Amigo myös oli pitkälti vastuussa. "Cantossa" tyylien kirjo on kuitenkin suurempi. Ja tällä kertaa Amigo on toiminut lisäksi sanoittajana, joten ei ole liioittelua, että hänen nimensä on levyssä El Pelen rinnalla – vaikka pidinkin sitä ensin vain markkinointikikkana.

En oikein jaksanut innostua nimikappaleesta enkä alunperin **Pepe de Lucíalle** tehdyn alegriaksen "Enamorao"-rumbamuunnoksesta, mutta muuten täytyy sanoa, että levyssä on aineksia pitempäänkin kuunteluun. "Los amantes" -bulerías, jonka tunnelmallisessa alussa laulaa **La Susi**, on todella hieno.

Pidän paljon myös seguirillaksesta, jonka ei kaiken järjen mukaan edes pitäisi toimia, koska siinä kulkee päällekkäin peräti kolme erilaista rytmiä. Mutta niin se vain toimii, ja El Pele laulaa niin kuin vain hän voi, vahvasti ja tunteella. Huokaus. Suosittelen lämpimästi kuunneltavaksi myös El Pelen aikaisempia hienoja levyjä "Avante claro" sekä "La fuente de lo jondo", jos vain niitä jostain saat käsiisi.

*****

Juha Leino

Chonchi Heredia: Daray

Kitarassa mm. Niño Josele
BMG Music Spain (2003)

Chonchi Heredia ei ole ensimmäinen flamencolaulaja, joka on ponnistanut taustalta solistiksi. Samaa tietä ovat kulkeneet esimerkiksi **Montse Cortés** ja **Guadiana**. Heistä poiketen Heredia on kuitenkin lähtenyt popahtavammille poluille, eikä sinänsä huonosti lainkaan. Tosin uudella "Daray"-levyllä on myös legendaarinen "Calle Real" -fandangos toteutettuna nykyään niin suositulla arabivaikutteisella tyylillä, mutta kappale poikkeaa niin paljon muusta materiaalista, että se lienee päätynyt levylle vain tiukimman flamencoyleisön lepyttelemiseksi. Levyn toinen kappale puolestaan on kamalinta mahdollista eurohumppaa ja kolmas keskinkertaista huonompi euroviisuballadi, mutta kun näistä kaikista on selvinnyt, kuulija saa palkinnon: loppuosa levystä on oikein hyvää viihdettä – mielestäni jopa parempaa ja vaihtelevampaa kuin latinograммyehdokas Ketamalla.

Taustansa ansiosta Heredia on saanut levylleen hyvät muusikot kitaristi **Niño Joselesta** ja basisti **Carlos Benaventista** alkaen. Säveltäjiä on ollut useita, mikä kuuluu tyylien rikkautena – tai tyylittömyytenä, näkökulmasta riippuen. Heredian moderni flamencoääni toimii kuitenkin yhdistävänä tekijänä, ja vaikka hänen äänensä joidenkin kappaleiden vaatimuksiin nähden kuulostaa vähän ohuelta, kuuntelukokemus kaiken kaikkiaan on miellyttävä. Flamenco-entusiasteja varten levyn loppupuolelle on varattu vielä mukava yllätys: levyn nimikappale "Daray"-tangos on kevyttä flamencoa menevimmillään.

***½

Juha Leino

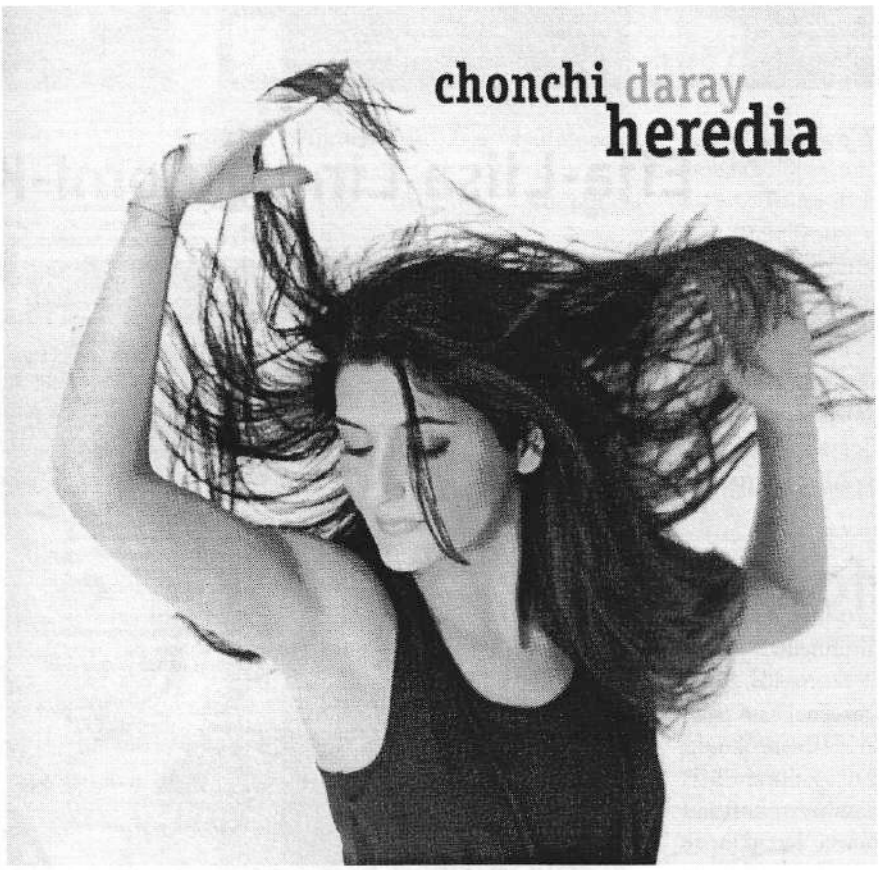

Chonchi Heredia ja hyvin pestyt hiukset

Annos arkistoa, annos mielikuvitusta

Enrique Morente: El Pequeño Reloj.

Enrique Morente, laulu. Vier. mm. Niño Josele, kitara; Pepe Habichuela, kitara; Alain Pérez, basso; Israel Galván, tanssi; Javier Limón, piano; Estrella Morente, laulu. Arkistoäänitteillä Ramón Montoya, Sabicas, Manolo de Huelva ja Tomatito, kitara. EMI/Virgin Records (2003) 5902862.

Kyllä, Morente on jälleen kerran tehnyt nerokkaan levyn. "El Pequeño Reloj" ("Pieni kello") on dynaaminen arkistoäänitteiden ja uusien sävellysten yhteisö. Levyltä löytyy **Ramón Montoyan, Sabicaksen ja Manolo de Huelvan** vanhoja äänitteitä, joihin on lisätty Morenten laulu. Näistä parhaiten toimii *caña* Manolo de Huelvan säestyksellä.

Maestro itse laulaa vahvasti, joskin minua aina ihmetyttää hänen levysoundinsa – tuntuu että ääni tulee kovin etäältä. Levyn helmi on **Tomatiton** säestämä tientos, live-nauhoitus vuodelta 1990. Se on sitä itseään, hyvää flamencoa ilman syrjähyppyjä. Syrjähyppyjä tarjoaa tarpeeksi mm. "Alegato contra las armas", **Beethovenin** Kuutamosonaatti yhdistettynä flamencolauluun. Kuunnelkaapa itse...

Loistavat muusikot tuovat vahvan antinsa tähän taikasoppaan. **Niño Joselen** kitaransoitto on kauttaaltaan raikasta ja omaperäistä. Bändi svengaa hienosti perkussioineen ja palmaksineen, ja erityismaininnan ansaitsee **Alain Pérezin** basso. Mutta se, mikä saa minut hyppäämään ihastuksesta ovat **Israel Galvánin** lyhyet tanssipyrähdykset levyn nimikkokappaleella. Siinäpä jotain kuunneltavaa – täydellinen koputussoundi ja flamencoa isolla F:llä. Tuntuu että levy kokonaisuutena kertoo jotain siitä, miten Enrique Morente kokee flamencon. Kuulemme perinteistä flamencoa, jonka pohjalle maestro lähtee vapaasti luomaan jotain omaa. Jotain jää, jotain uutta syntyy. Se on Morenteflamencoa.

★★★★½

Tove Djupsjöbacka

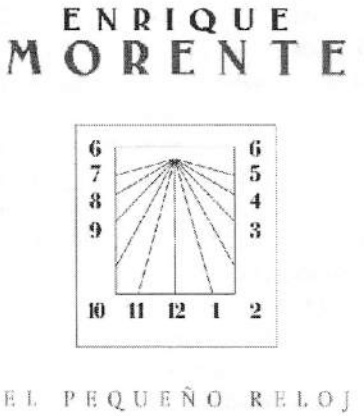

Mi flamenco:

Eija-Liisa Linnapuomi-Kanerva

- 70-vuotias Rakennustaiteen museon eläkkeellä oleva kamreeri
- harrastanut flamencoa vuodesta 1975
- aktiivisesti Helsingin flamencoelämässä mukana, toiminut Helsingin Flamencoyhdistyksen hallituksen jäsenenä (v:na1996-2003) ja rahastonhoitaja (v:na1997-2003)

Kävin 1960- ja 70-luvulla **Leena Ortolan** jazzbalettitunneilla sekä Tanssitaiteilijaliiton kesäkursseilla. Siellä tutustuin **Anneli Uroseen**. Kun hän vuonna 1975 perusti Flamencokoulu Anneli Urosen, menin sinne heti mukaan. En ollut siinä vaiheessa koskaan käynyt Espanjassa, mutta jotenkin se kiehtoi. Olen aina ollut arka ja flamencossa saatoin ilmaista itseäni vapaasti. En oikein osaa sanoa miksi, mutta se vaan kolahti. Oppilaita Annelin koulussa oli aluksi ehkä noin 20-30. Koulu on vuosien varrella toiminut monissa paikoissa, mm. Annantalossa, jonka vinttikäytävällä vietettiin monet pikkujoulut ja synttärit.

Olen harrastanut jazzbaletin ja flamencon ohella myös steppiä ja itämaista tanssia. Välillä steppasin ja tanssin sekä flamencoa että itämaista yhtä aikaa, mutta sitten ne muut vaan jäivät, kun saatoin käydä flamencossa viisikin kertaa viikossa.

Vuosina 1980-1992 olin järjestämässä Anneli Urosen Flamencokoulun Kannatusyhdistyksen puitteissa 24 näytöstä Helsingissä, Kuopiossa, Kotkassa, Tampereella ja Turussa. Siitä oli sitten helppo siirtyä Helsingin Flamencoyhdistyksen festivaaleja järjestämään. Olen ollut useita vuosia hallituksessa mukana ja hoitanut raha-asioiden ohella erilaisia yhdistykseen ja peñaan liittyviä juoksevia asioita. Nyt olen päättänyt jättää yhdistyksen hallituksen, mutta olen varmasti mukana muuten toiminnassa.

Minulle flamenco on elämäntapa. Nyt eläkkeelläkin käyn kaksi kertaa viikossa tunneilla. Olen saanut ihania ystäviä, käynyt matkoilla Espanjassa muiden flamencojen kanssa, juhlinut peñan bileissä, osallistunut Helsingin flamencotapahtumiin - asioita, joita ilman ei voi elää!

Lempitanssijoita on monia, mutta **Belén Maya** ja **Eva Yerbabuena** taitavat olla ykkösiä. Miestanssijoista pidän **Israel Galvánista**. Olen avoin myös modernille flamencolle, vaikka pidän toki perinteisestäkin. Tämän hetken levysuosikkini on **Mayte Martínin** "Querencia".

28 vuoden aikana minulla on ollut lukuisia opettajia. Tietysti tärkein on flamencon *Grand Old Lady*, Anneli Uronen, joka ansiosta hurahdin lajiin. Lisäksi olen käynyt **Anna Niinimäen, Katja Lindroosin ja Erika Alajärven** tunneilla. Helsingin Tanssiopiston vierailevien espanjalaisten opettajien, mm. **Leonor Moron**, tunneista olen myös pitänyt. Nyt käyn **Milena Urmaksen** *señoras* -ryhmässä, josta on tullut minulle tärkeä osa elämää. Milenan tunnit jätän vasta, kun jalat pettävät!

Hienoja flamencoesityksiä olen kokenut paljon. Sevillan Bienalessa syksyllä 2002 näin **Manuela Carrascon** seguiriyaksen, jonka **Chocolate** lauloi. Kun vain ajattelenkin sitä, tulee kyyneleet silmiin. Se oli mieletön kokemus! *Bailaora y cantaor se hacen uno* - he olivat yhtä. Se oli melkein, että nähdä ja kuulla heitä ja kuolla. En oikein voi kuvitella mitään vaikuttavampaa!

Suomessa flamenco on näiden vuosien mittaan muuttunut aivan valtavasti. 1970- ja 80-luvuilla oli koko liikekieli vielä aika perinteistä. Ei uskallettu tehdä uudistuksia. Nythän voidaan tehdä ja tehdään mitä vain. Suomi on täynnä tosi hyviä flamenco-opettajia ja -tanssijoita, jotka uskaltavat ja osaavat tehdä myös moderneja koreografioita. Heidän johdollaan syntyy myös koko ajan lisää asiantuntevaa flamencoyleisöä.

Milena Urmas

Suomi

Helsingin VII Flamencofestivaali: 10.-17.2.2004

ti 10.2. klo 19.30 Uusien koreografien ilta Gloriassa
pe 13.2. klo 19.00 Compañia Mercedes Ruiz: Dibujos en el aire liput 27/25 e
la 14.2. klo 19.00 Miguel Poveda Quinteto Liput 27/25 e

Mercedes Ruizin tanssikurssit 12.2. sekä 14-17.2.
Keskitaso: to, ma, ti klo 18.30-20 ja la, su klo 12-13.30
Edistyneet: to, ma, ti klo 20-21.30 ja la, su klo 13.30-15
Paikka ilm. myöhemmin. Kurssin hinta on Helsingin Flamencoyhdistyksen jäsenille 170 e ja muille 190 e.

Miguel Poveda ja Chicuelo pitävät flamencolaulu- ja kitarakurssit 15.-17.2.2004 (su-ti) klo 15.30-18.00 (yhteensä 7,5 h). Jokaisen kurssipäivän viimeinen 0,5 h lauletaan ja soitetaan molemmat kurssit yhdessä. Lopullinen kurssipaikka vahvistetaan myöhemmin. Kurssin hinta on 170 e Helsingin Flamencoyhdistyksen jäsenille ja muille 190 e.

Lue lisää sivulta 11!

Espanja

Festival de Jerez: 27.2.-10.3.2004

Tanssikursseista suurin osa täynnä. Esitykset vielä auki.
Lisätietoja: www.villamarta.com

Jueves flamencos de el Monte Sala Joaquin Turina, Sevilla, torstaisin klo 21.
Lisätietoja: www.fundelmonte.es
15.1. Juan Manuel Cañizares ryhmineen

Calendario

22.1. Antonio el Pipa ryhmineen: "Desde la tierra"
29.1. José Antonio Rodríguez ryhmineen
5.2. Diego El Cigala
19.2. Serranito ryhmineen: "Sueños de ida y vuelta"
26.2. Belén Maya ja Mayte Martin: "Flamenco da camara"
4.3. José Menese
11.3. Compañía de Angeles Gabaldon
25.3. Remedios Amaya ja La Susi: "Mujeres"
15.4. Concha Vargas ja Carmen Ledesma: "Raíces del baile"
13.5. Rafael Campallo ja Adela Campallo: "Campallerias"
20.5. Diego Carrasco ja Manuel Molina: "Dos autores, dos artistas"
3.6. El Guito: "El Reino de la Soleá"

Flamenco viene del sur

Teatro Central, Sevilla
Lisätietoja: www.teatrocentral.com
20.1. Gerardo Nunez y la nueva escuela de guitarra flamenca
27.1. Elu de Jerez, Laura Vital
3.2. Ganadores de la Union: Rubito hijo, Antonio Rey, La Moneta
10.2. Miguel Poveda
17.2. Bernarda y la Peña de Utrera
24.2. Diego Carrasco
2.3. Israel Galván: "Torero al lucinogen"
9.3. Niño Josele: "Guitarra fusion"
16.3. Guadiana, Adela Campallo
29.–30.3. "Por ahí te quiero ver" – homenaje artistico a Manolo Soler

Valladolidissa tapahtuu:

5.–7.3. Ballet Flamenco Sara Baras: "Mariana Pineda"
17.3. Estrella Morente
27.–28.3. Compañía de Aída Gomez: "Salome"
Teatro Calderon, Valladolid
Lisätietoja: http://www.tcalderon.org

31.3.–1.4.
Ballet Flamenco de Crisina Hoyos: "Yerma"
Teatro de la Maestranza, Sevilla

Calendario

Ballet Flamenco Sara Baras: "Mariana Pineda"
4.–5.5. Teatro de la Maestranza, Sevilla
27.–29.5. Teatro Villamarta, Jerez
Lisätietoja: http://www.sarabaras.com

XVII Concurso Nacional de Arte Flamenco

huhti-toukokuussa Córdobassa
Lisätietoja: www.flamencocordoba.com

Pohjoismaat

10.1.
Flamencoilta Tukholmassa,
järj. Peña Sacai Stallet, Stallgatan 7 (T-bana Kungsträdgården)
Lisätietoja: www.stallet.st tai http://go.to/sacai
23.1.
Eldsdansen
"Ett möte mellan moderna dansare och spanska flamencodansare samt Sami's Symfonietta", Dansens Hus, Tukholma
Järj. Gabriela Gutarra
Lisätietoja: www.flamencocenter.com

Tulossa kesällä 2004:

17.–23.6.
Kuopio tanssii ja soi
ohjelma julkistetaan tammikuussa
tanssikursseille ilmoittaudutaan maaliskuusta lähtien. Seuraa nettisivuja: www.kuopiodancefestival.fi
18.6.–4.7.
Festival Internacional de Música y Danza de Granada
ohjelma julkistetaan tammikuussa
Lisätietoja: www.granadafestival.org

Festival Internacional de Córdoba Guitarra

heinäkuussa Lisätietoja: www.guitarracordoba.com

Gemelos

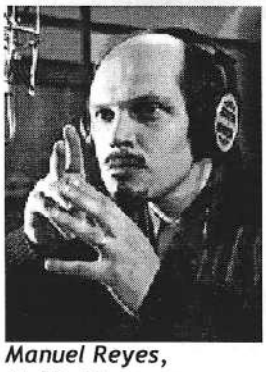

Manuel Reyes, ilmiömäinen flamencotanssija

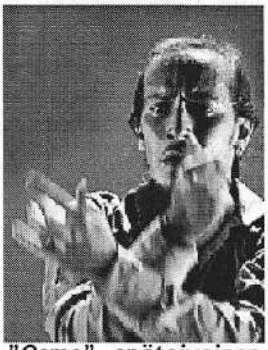

"Osmo", epätoivoinen radiotoimittaja Pulkkisesta.

Muu! Cabeza de Vacan syksy on ollut kiireinen. Lehdet ovat tippuneet puista ja laitumet laitettu kiinni. Eksyipä lehmänpäänne syysiltana katsomaan **Rafaela Carrascon** tanssispektaakkelia. Kaunis ihminen ja upea tanssija. Mutta se miestanssija hämmästytti. Olivat laittaneet radiotoimittaja **Osmon** tanssimaan. Lehmänpäänne nauroi koko konsertin ajan. Lisää tällaista! Erityisen paljon lehmänpäätä ilahdutti "Mira que mira" -messuilla **Jumo Jazz Clubilla**. Tanssivia leopardeja! (kts. s. 9) Muu! Ihanaa! Vaan milloinka on meidän lehmien vuoro? **Las Vacas Flamencas**. Mustavalkotäplikästä lehmännahkaa ja bootsien koputusta. Sitä tulisimme koko navetan voimalla katsomaan. Uusi vuosi alkaa myös lupaavasti. Autoveron laskettua on **Miguel Popeda** jo kolmannen kerran vieraanamme. Ja vielä **Mercedes Ruiz** mukanaan. Kaikki joukolla helmikuun autonäyttelyyn. Lämmittelijöinä ovat suomalaiset **S'aab de lobo** ja **La da strada**. Yllätysesiintyjänä on **Pate Mustajärvi**! Viime kerran kotiläksyn jälkeen olette varmasti opiskelleet flamencolevyjänne tiuhaan. **Katja Lunden** ainakin on. Top 5 -levyvalinnoillaan hän osoittaa sekä hyvää makua ja ajankohtaisuutta. Anteeksi annamme jopa **Radioheadiin** hairahtumisen. Joka tapauksessa flamenco/huonomusiikki -suhde on oikeaan suuntaan. Vaan entä **Rölli** -soundtrack? Onko se Lundenin seuraavan tanssiteoksen aihe? Jäämme odottamaan. Lopuksi suosittelen kaikille kotikaraoke -harjoittelua Popedan kurssia varten. Saksalaisesta Anda-nettikaupasta saa bratwurstin ja tekoviiksien lisäksi tilata "Das Flamenco Pop Karaoke-DVD" -levyä. Siitä löytyy ainakin **Ketaman** "No estamos locos" -hitti ja Popedan "Olé, matca la a'la bama", joka on Cabeza de Vacan kaikkien aikojen lempikappaleissa sijalla kaksi. Kaikki joukolla mylvimään. Muuuuuu!

Top5-palstalla pureudumme letralaisten kuuntelutottumuksiin. Viime kerralla **Karo "Country Man" Sampela** hämmästytti flamencoaficionadot: ei yhtään flamencolevyä! Tanssija **Katja "Edward" Lunden** pisti kolmella flamencolevyllään roimasti paremmaksi ja kertoi meille syksyn masennuslääkkeet. Ei sillä etteivätkö nämä toimisi kevälläkin.

1. El Pele & Vicente Amigo: Canto
2. El Bicho: El Bicho
3. Dorantesin levyt
4. Radiohead: Hail to the Theaf
5. Rölli ja Metsänhenki-Soundtrack

Helsingin Flamencoyhdistyksen syyskokous 19.12.2003

Helsingin Flamencoyhdistys ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin perjantaina 19.12.2003 klo 18.00 alkaen yhdistyksen tiloissa. Kokouksessa puheenjohtajana toimi flamencoyhdistyksen puheenjohtaja **Kirsi Niittyinperä** ja sihteerinä **Eija-Liisa Linnapuomi-Kanerva**. Kokouksessa oli aiheena mm. toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2004.

Jäsenmaksun suuruudeksi päätettiin:

varsinainen jäsen	21 euroa
perhejäsen	9 euroa
liittymismaksu	10 euroa

(Jäsenmaksun maksaminen, ks. sivu 10)

Kokouksessa valittiin yhdistykselle myös tulevan vuoden hallitus. Jäseniä hallitukseen valittiin puheenjohtajan lisäksi kuusi varsinaista ja kolme varajäsentä.

Helsingin Flamencoyhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen Kirsi Niittyinperä. Hallituksen jäsenet vuonna 2004 ovat **Auli Kaartinen, Maija Kansanaho, Anne Lamberg, Mervi Neste, Hanna Suominen** ja **Sonja Vottonen**. Varajäseniksi valittiin **Tove Djupsjöbacka, Aura Ettala** ja **Arja Haapakorpi**.

Tienda

Tällä palstalla Helsingin Flamencoyhdistyksen jäsenet voivat ilmoittaa ilmaiseksi MYYDÄÄN- tai OSTETAAN-palstoilla.

Myytävänä:

Punainen puuvillahame, helmassa kaksi rimpsua joissa mustat nauhat, koko n. 36, kapea vyötärö (40 e)

Kukallinen vaaleansinisävyinen trikoohame, helmassa yksi rimpsu, koko n. 38 (35 e)

Kukallinen värikäs puuvillahame, helmassa yksi rimpsu, koko n. 36-38 (35 e)

Kukallinen mustapohjainen trikoohame, helmassa yksi rimpsu, koko n. 38 (30 e)

Pikkuhuivejo (lantiolle tai harteille), mm. punainen, valkoinen, sininen, lohenpunainen (10 e)

Gallardon profesional flamencokengät, koko 39, ruskeaa mokkaa. (99 e)

Maija, maija_lepisto@hotmail.com

PEÑAN SALIN VUOKRAUS

Helsingin flamencoyhdistyksen salia voi vuokrata opetus- ja harjoituskäyttöön kuka tahansa. Salin osoite on Pohjoisesplanadi 2.

Hinnat:	**Opetuskäyttöön**	**Harjoituskäyttöön**
Jäsenille:	Pieni sali 7 e/h	Pieni sali 4 e/h
	Iso sali 12 e/h	Iso sali 7 e/h
Muille:	Pieni sali 9 e/h	Pieni sali 6 e/h
	Iso sali 14 e/h	Iso sali 9 e/h

Tiedustelut ja salivaraukset:
Auli Kaartinen, p. (09) 351 4781, 050 305 7392

OHJEITA LETRAAN KIRJOITTAVILLE

Jutut toimitetaan sähköpostilla Tommi Virtaselle tommi.virtanen@pp7.inet.fi tai Tove Djupsjöbackalle tove.djupsjobacka@helsinki.fi liitetiedostona RTF-muodossa. Lyhyet jutut voit kirjoittaa sähköpostiviestin Älä laita juttuun ylimääräisiä muotoiluja (sisennyksiä, tavuviivoja tms.)

ILMOITUSHINNAT JA KOOT LETRASSA

1/1-sivu	170 e	155 x 247 mm
½-sivu	85 e	155 x 120 mm
¼-sivu	42 e	155 x 60 mm
¼-sivu	42 e	74 x 120 mm
1/8-sivu	21 e	74 x 60 mm

Seuraavan lehden ehdoton deadline on 18.2.

HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYKSEN HALLITUS VUONNA 2004

Puheenjohtaja:
Kirsi Niittyinperä, Hiomotie 18 A 5, 00380 Helsinki,
p. 040 716 3134 (yhd. puhelin), 040 83 44 928, kirsi.niittyinpera@tuotos.fi

Hallituksen varsinaiset jäsenet:
Auli Kaartinen, Karviaistie 6 A 12, 00700 Helsinki, p. 050 305 7392, (09) 351 4781, työ (09) 5840 4551, auli.kaartinen@btj.fi (työ), solea@jippii.fi (koti)
Maija Kansanaho, p. 050 530 5164, maija.kansanaho@hus.fi
Anne Lamberg, jäsenrekisterin hoitaja, Urkupillintie 7 H 78, 00420 Helsinki, p. 040 521 2763, työ 020 483 5911, anne.lamberg@metso.com (työ), anne.lamberg@welho.com (koti),
Mervi Neste, mervi.neste@sci.fi
Hanna Suominen p. 041 431 7130, hanna.suominen@octante.com
Sonja Vottonen

Hallituksen varajäsenet:
Tove Djupsjöbacka p. 040 731 4304, tove.djupsjobacka@helsinki.fi
Aura Ettala
Arja Haapakorpi

Helsingin Flamencoyhdistys ry – Peña Flamenca de Helsinki
Pohjoisesplanadi 2, 00130 Helsinki
p. 040 716 3134
www.flamenco.fi

HALUAAKO TUTTUSI LIITTY HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYKSEEN?

Vuotuisen jäsenmaksunsa maksanut saa neljästi vuodessa ilmestyvän Letran ja 10–30 % alennuksen kaikista yhdistyksen järjestämistä tapahtumista. Vuosimaksu on 21 e, kerran maksettava liittymismaksu 10 e.

Jäseneksi liittyminen: Maksa 31 e yhdistyksen tilille Nordea Hakaniemi 206518-21707. Ilmoita nimesi, osoitteesi ja puhelinnumerosi tai sähköpostiosoitteesi viestikohdassa. Liityttyäsi Sinulle lähetetään noin kahden viikon sisällä jäsenkortti sekä kuluvan vuoden jo ilmestyneet Letrat. Muistathan laittaa osoitteesi, muuten emme voi lähettää lehteä.

Lisätietoja:
Eija-Liisa Linnapuomi-Kanerva
p. 050 514 8343, (09) 482 970
eija-liisa.linnapuomi@kolumbus.fi

Helsingin Flamencoyhdistys ry
Peña Flamenca de Helsinki
Pohj.esplanadi 2, 00130 Helsinki

M

Por Bulerías

Esta noche voy a ver
hermosas estrellas de oriente
que salen por la mañana
y a Belén llevan la gente

Alboro, alboro vera como suenan
Las campanillas de la Noche Buena
Las campanillas de la Noche Buena

- -

Tänä yönä menen katsomaan
idän tähtiä kauniita
jotka aamuun asti loistavat
ja Betlehemiin johdattavat

Aina aamunkoittoon asti
kuinka kaikuvatkaan jouluyön kellot
kuinka kaikuvatkaan jouluyön kellot

(suom. Erika Alajärvi)